

PERSPECTIEFNOTA 2025-2028

Gemeente Brummen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Aanbieding van de Perspectiefnota	4
Perspectiefnota 2025-2028.....	7
Financiële Hoofdpijnen	8
Programma 1 Bestuur en Veiligheid	12
Focusgebied Bestuurskracht	13
Basistaken Bestuur en Dienstverlening	15
Basistaken Veiligheid, Toezicht en Handhaving.....	17
Programma 2 Fysieke leefomgeving	19
Focusgebied Klimaat en duurzaamheid	20
Focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek Loenen 2030	22
Focusgebied Centrum Brummen	24
Focusgebied Wonen	25
Basistaken Fysieke leefomgeving.....	27
Programma 3 Sociale leefomgeving	31
Focusgebied Sociaal domein	32
Basistaken Vitale Samenleving.....	39
Programma 4 Financiën	42
Basistaken Bedrijfsvoering en financiën	43
Risico's.....	47
Financiële uitgangspunten en grondslagen	48

Aanbieding van de Perspectiefnota

Geachte leden van de raad,

De afgelopen jaren hebben laten zien dat er in korte tijd veel kan veranderen. Ten tijde van de laatste gemeenteraadsverkiezingen verliepen de laatste coronamaatregelen en viel Rusland Oekraïne binnen. Tegelijkertijd groeide de economie en daalde de werkloosheid zo sterk, dat er personeelstekorten zijn ontstaan. Hoewel de ambities nog steeds hoog zijn, moeten we ook constateren dat de onzekerheden zijn toegenomen. Voor de gemeente Brummen is het de opgave om wendbaar en flexibel te blijven in het uitvoeren van onze taken. Tegelijkertijd is hiervoor een voorwaarde dat we de basis op orde hebben. Vanuit een stabiele basis op organisatorisch en financieel vlak, kunnen we beter inspelen op ontwikkelingen. En werken aan onze ambities.

De aanloop naar deze Perspectiefnota heeft in het teken gestaan van de vraag hoe om te gaan met het ravijnjaar 2026. Vanaf dat jaar ontvangen de Nederlandse gemeenten ongeveer € 3 miljard minder van het Rijk. We hebben de afgelopen maanden gewerkt aan twee manieren om om te gaan met dit "ravijn". April dit jaar heeft de raad er unaniem voor gekozen om in de begroting scherp aan de wind te gaan varen. Hiermee hopen we pijnlijke bezuinigingen te voorkomen. Tegelijkertijd heeft het Rijk in de Voorjaarsnota besloten om de zogenaamde opschalingskorting te schrappen. Daarmee wordt het ravijn met € 675 miljoen minder diep. Dit zijn twee stappen in de goede richting naar een solide structureel sluitende begroting voor de gemeente Brummen.

In deze Perspectiefnota 2025-2028 heeft het eerste ombuigingsscenario zijn weerslag gekregen. Op hoofdlijnen zijn de verwachte ontwikkelingen voor de komende jaren in beeld gebracht.

De weg naar deze Perspectiefnota

De Programmabegroting 2024-2027 liet een fors tekort zien in de jaren 2026 en 2027. Dit tekort was het gevolg van een structurele verlaging van de inkomsten uit het gemeentefonds in 2026.

Aangezien de gemeente Brummen voor tweederde van haar inkomsten afhankelijk is van dit gemeentefonds, betekende dat gelijk een grote opgave. Destijds betekende dat een verlaging van circa € 3 miljoen.

De afgelopen maanden zijn we een traject gestart om de mogelijkheden om hiermee om te gaan in kaart te brengen. Dit heeft geleid tot het rapport "Financiële ombuigingen 2026" (D429469). In dit rapport stonden twee scenario's. In het eerste scenario is gekeken naar de resultaten uit het verleden en van vergelijkbare gemeenten. Op basis hiervan is gekeken waar de begroting aangescherpt kan worden, zonder daarbij direct pijnlijke beleidskeuzes te maken. In het tweede scenario is in beeld gebracht hoeveel niet-wettelijke ruimte de gemeente heeft en welke maatregelen genomen zouden kunnen worden. Voor beide scenario's geldt dat het financieel afsprakenkader dat in 2020 door de raad is vastgesteld, geldig blijft.

Uw raad heeft op 18 april unaniem besloten om scenario 1 uit te werken in de Perspectiefnota 2025-2028.

Scenario 1

In het algemeen geldt dat een groot deel van de uitgaven van een gemeente vastliggen. Denk hierbij aan salarissen, verplichte uitgaven om regelgeving uit te voeren, investeringen die al zijn gedaan, bijdragen aan verbonden partijen zoals de Veiligheidsregio en uitgaven voor ICT. Op korte termijn kan hier maar beperkt aan gesleuteld worden, op langere termijn iets meer. Wat dat betreft is de gemeente net een containerschip: als je aan het stuur draait duurt het even voordat je de juiste

koers te pakken hebt. Uitgangspunt is dan ook dat op de korte en middellange termijn (3 à 4 jaar) ongeveer 80% van de uitgaven vastligt. Daarnaast krijgt de gemeente 2/3 van haar inkomsten uit het gemeentefonds. We zijn dus sterk afhankelijk van deze inkomstenbron. Als individuele gemeente hebben we geen invloed op de ontwikkeling.

Eigen belastinggebied

De kortingen vanuit het Ministerie van BZK op het gemeentefonds zijn onder meer ingegeven vanuit het voornemen vanuit Den Haag om het eigen belastinggebied van gemeenten te verruimen. Tot nu toe is het bij een voornemen gebleven: de val van het oude kabinet en de moeizame vorming van een nieuw kabinet zal het wetgevingsproces niet versnellen. Met andere woorden: de gemeente mag nog geen extra belastingen heffen, maar wordt wel gekort op haar inkomsten.

De systematiek van Scenario 1: "scherper ramen"

Er zijn zes stappen gezet om scenario 1 uit te werken:

1. Er is een analyse gemaakt van de uitgaven per beleidsterrein van de voorgaande 3 jaren.
2. Het gemiddelde van de uitgaven van de 3 voorgaande jaren is geïndexeerd om te corrigeren voor de stijging van prijzen en salarissen in die jaren. Het laatste jaar telt dubbel om dicht bij de actualiteit te blijven. Daarmee is het een realistisch gemiddelde.
3. Voor het berekenen van het nieuwe bedrag in de begroting wordt ook rekening gehouden met een jaarlijkse indexatie in de komende jaren. Dit als gevolg van verwachte prijs- en salarisstijgingen.
4. Een aantal typen inkomsten en uitgaven worden buiten de analyse gehouden wanneer die:
 - a. Kostendekkend zijn (denk aan riolering, uitgifte van reisdocumenten, specifieke uitkeringen);
 - b. Vaststaan (denk aan kosten voor verbonden partijen en de algemene uitkering).
5. Vervolgens wordt per beleidsterrein bekeken waarom er een verschil is tussen de huidige begroting en de verwachte uitgaven op basis van de gemiddelden van 2020 t/m 2022. Deze analyse is bepalend voor welke bijstellingen worden opgenomen en welke niet.
6. Personeel en kapitaallasten zijn op totaalniveau geanalyseerd. De budgetten voor goederen en diensten zijn per beleidsterrein onder de loep genomen.

Wat is het voordeel van dit scenario?

1. Het brengt rust in de begroting.
Door deze systematiek te hanteren wordt het effect van grote budgetveranderingen gedempt. Deze afvlakking van grote schommelingen zorgt voor een beter evenwicht tussen ambities en resultaten. Bij grote budgetverlagingen bestaat vaak de neiging om een flink bezuinigingspakket op te stellen. Dit leidt over het algemeen tot onrust in de samenleving.
2. Het vergroot het realisme van de begroting en het kostenbewustzijn.
De begroting sluit in 2026 aan bij de lagere inkomsten uit het gemeentefonds. En het blijft naar verwachting lastig om nieuwe medewerkers te vinden. We moeten accepteren dat in heel Nederland bij overheden capaciteitsproblemen zijn. Dit betekent ook voor de gemeente Brummen dat er zorgen zijn over capaciteit voor het opstellen en uitvoeren van (nieuw) beleid.
3. De koppeling tussen personele lasten en budgetten voor goederen en diensten wordt beter inzichtelijk.
Wanneer er sprake is van personele onderbezetting, kunnen niet alle opdrachten uitgezet worden waardoor ook budget voor goederen en diensten overblijft.

Welk risico's zijn verbonden aan deze systematiek?

- De begroting voor personeelslasten wordt lager: continu prioriteren is noodzakelijk.
- De arbeidsmarkt kan gunstiger worden. Dan worden meer vacatures vervuld. Dit zou een tekort betekenen binnen de personeelsbegroting.
- Er zijn open einde regelingen in het sociaal domein. Invloed op hoeveel aanspraak gemaakt wordt op de regeling is beperkt. Hierdoor kunnen budgetten meer dan in het verleden overschreden worden.
- Scherp ramen betekent dat er meer risico wordt genomen dat de uitvoering (in de praktijk) duurder is dan verwacht.

Wat doen we om de risico's in te perken?

We stellen uw raad voor een behoedzaamheidsreserve in te stellen, zodat eventuele incidentele tegenvallers kunnen worden opgevangen. De behoedzaamheidsreserve wordt gevuld door het overschot van het jaar daarvoor te reserveren tot een maximum van € 3.000.000.

Vervolgproces

De resultaten van de Perspectiefnota 2025-2028 worden verwerkt in de Programmabegroting 2025-2028. Dan is ook de Meicirculaire 2024 van het gemeentefonds verschenen. Er is dan naar verwachting meer duidelijkheid over de middelen waarover deze gemeente in de komende jaren kan beschikken. Maar dan kan het beeld er toch weer anders uitzien. Mede daarom is in de voorliggende Perspectiefnota een paragraaf met risico's en voorbehouden opgenomen.

Uw raad is aan zet

Dit is wellicht één van de belangrijkste documenten die uw raad in de huidige bestuursperiode vaststelt. Wij willen Brummen financieel gezond houden, maar ook ons collegeprogramma binnen de beperktere beleidsruimte uitvoeren. Dat vereist scherp op de wind varen, en op de juiste momenten aan het stuur trekken.

We zien uit naar een constructieve besprekingen met u over dit belangrijke document.

Het college van burgemeester en wethouders
Brummen, mei 2024

Perspectiefnota 2025-2028

Financiële Hoofdlijnen

Inleiding

In dit hoofdstuk presenteren we de financiële hoofdlijnen van deze Perspectiefnota.

Financieel meerjarenperspectief 2025-2028

Onderstaande tabellen geven het saldo en het structurele saldo weer. De beginstand is de Programmabegroting 2024-2027 zoals die in november 2023 is vastgesteld. Tegelijkertijd is de eerste begrotingswijziging aangenomen. In april heeft de raad ingestemd met het verwerken van scenario 1 van de ombuigingsopties in de Perspectiefnota 2025-2028. Deze is telkens apart gespecificeerd in dit document. Daarnaast wordt er een onderscheid gemaakt tussen wijzigingen met een externe oorzaak (autonome ontwikkelingen) en nieuwe beleidsvoorstellen.

De eerste tabel geeft het pure saldo weer. Dit zijn zowel de structurele als de incidentele inkomsten en uitgaven. In de tweede tabel zijn alleen de structurele inkomsten en uitgaven weergegeven. De provincie is, als toezichthouder, met name geïnteresseerd in het structurele perspectief.

(bedragen * € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028
Beginstand Begroting 2024-2027	515	-2.520	-1.940	-1.940
Eerste begrotingswijziging	39	39	39	39
Scenario 1: Scherper ramen	2.202	2.231	2.275	1.569
Autonome ontwikkelingen	-899	19	787	318
Nieuw beleid	-534	-29	-340	-330
Reserves	753	247	75	75
Stand Perspectiefnota 2025-2028	2.076	-13	896	-269

(bedragen * € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028
Structureel meerjarenperspectief 2024-2027	1.141	-1.916	-1.646	-1.646
Eerste begrotingswijziging 2024	39	39	39	39
Scenario 1: Scherper ramen	2.202	2.231	2.275	1.569
Structurele autonome ontwikkelingen	-1.227	191	787	318
Structureel nieuw beleid	-192	-192	-146	-146
Structureel saldo Perspectiefnota 2025-2028	1.963	353	1.309	134

Toelichting financieel meerjarenperspectief 2025-2028

Het meerjarenperspectief in de Programmabegroting 2024-2027 was weinig florissant voor de gemeente Brummen. Zowel het pure saldo als het structurele meerjarenperspectief lieten in 2026 en 2027 een fors tekort zien. Sinds het vaststellen van de begroting zijn er veel nieuwe ontwikkelingen geweest.

De afgelopen maanden is gewerkt aan de ombuigingsopties. Dit heeft geresulteerd in de verwerking van scenario 1 in deze Perspectiefnota. Per saldo levert dit een voordeel op van ongeveer € 2,2 miljoen. In de oude meerjarenraming was in 2028 nog geen rekening gehouden met indexatie van de loonsom. Deze stijging wordt opgevangen door het scherper ramen in scenario 1. Per saldo is het voordeel in dit jaar dus lager.

Er zijn ook een aantal grote autonome ontwikkelingen. De gemeenschappelijke regelingen (VNOG, ODVeluwe, GGD, PlusOV en Tribuut) hebben hun begrotingen opgesteld. Dit betekent dat in diverse programma's een nadeel verwacht wordt.

Daarnaast leiden kostprijsonderzoeken bij Wmo en Jeugdzorg ook tot mogelijke kostenstijgingen. Het onderzoek naar de reële kostprijs voor de Wmo is al ver gevorderd. De kosten nemen daardoor toe. Bij jeugdzorg zijn vergelijkbare risico's.

Vanwege een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden vallen de kosten voor de Participatiewet hoger uit. Door de financieringssystematiek van het Rijk (gebundelde uitkering, of BUIG) duurt het twee jaar voordat de gemeente wordt gecompenseerd voor die toename. Om het tijdelijke tekort te dekken wordt voorgesteld een onttrekking te doen uit de reserve opvang ontheemden. Zodra het aantal uitkeringsgerechtigden weer afneemt, kunnen de overschotten worden ingezet om de reserve weer aan te vullen.

De algemene uitkering valt als gevolg van de september- en decembercirculaire hoger uit. Daarnaast is besloten om de opschalingskorting af te schaffen. Hoewel dit een voordeel oplevert, resteert er nog steeds een forse korting op het gemeentefonds. Bovendien heeft het Rijk besloten om de nieuwe normeringssystematiek op basis van het Binnenlands Bruto Product (BBP) met twee jaar te vervroegen. Voor 2024 wordt het resulterende tekort volledig gecompenseerd, voor 2025 slechts voor de helft.

In deze Perspectiefnota zijn ook een aantal posten als pro memorie (PM) opgenomen. Dit betekent dat al wel duidelijk is dat er een ontwikkeling zal zijn, maar dat nog niet valt in te schatten welke omvang het zal hebben. Dit kan afhankelijk zijn van nader onderzoek, uitwerking of verdere besluitvorming.

Financiële ontwikkelingen

In de volgende tabel staan de verschillende ontwikkelingen van de Perspectiefnota 2025-2028 gespecificeerd. Dit is een uitsplitsing van de eerste tabel hierboven.

Per ontwikkeling is aangegeven welke programma het betreft en of een ontwikkeling structureel (S), dan wel incidenteel (I) is. De individuele ontwikkelingen zijn nader toegelicht in de programma's.

Prog.	(bedragen * € 1.000,-)	S/I	2025	2026	2027	2028
	Scenario 1: scherper ramen					
1	Aframing risicoverzekering wethouders	S	11	11	11	11
2	20% verwachte onderuitputting Klimaat en Duurzaamheid	S	92	95	97	97
2	Scherper ramen legesopbrengst	S	250	250	250	250
3	Scherper ramen minimabeleid	S	100	100	100	100
3	Scherper ramen Wmo	S	640	640	640	640
4	Proceskosten WOZ	S	46	46	46	46
4	Scherper ramen kapitaallasten	S	425	425	425	425
4	Scherper ramen personeelslasten	S	638	664	706	-
	Totaal scenario 1: scherper ramen		2.202	2.231	2.275	1.569

Prog.	(bedragen * € 1.000,-)	S/I	2025	2026	2027	2028
	Autonome ontwikkelingen					
1	Paspoortenpiek	S	-	-	-	-
1	VNOG begroting 2025	S	-108	-36	-63	-100
2	ODVeluwe begroting 2025	S	-28	-40	-49	-73
2	Openbaar groen	S	-90	-90	-90	-90
2	Begraafplaatsen	S	-50	-50	-50	-50
3	Kostprijsonderzoek Jeugd	S	PM	PM	PM	PM
3	Kostprijsonderzoek Wmo	S	-200	-200	-200	-200
3	Jeugdzorg meerkosten 4 gezinnen met complexe zorgvraag	S	-300	-100	-100	-100
3	Jeugdhulp en onderwijs	S	-40	-40	-40	-40
3	Participatiewet - meer uitkeringsgerechtigden agv taakstelling statushouders	S	-893	-487	-487	-487
3	Participatiewet - IOAW / BZ / BBZ BUIG	S	153	153	153	153
3	Participatiewet - verhoging BUIG-budget	S	300	300	300	300
3	Participatiewet - uitvoeringskosten Apeldoorn	S	-174	-261	-348	-435
3	Inburgering en woonbegeleiding	I	-172	-172		
3	PlusOV begroting 2025	S	20	-48	-145	-252
3	GGD-NOG begroting 2025	S	-3	-18	-19	-46
3	Doorbraakmethode: besparingen als gevolg van invoering	S	400	400	400	400
3	Versterking uitvoering TvE (POK)	S	-	-	83	83
3	Incidentele uitbreiding TvE	I	PM			
3	Indexering en loonwaardering SW	S	50	50	50	50
3	Richtinggevend kader toegang sociaal domein	S	PM	PM	PM	PM
3	Uitvoeringskosten leerplicht	S	-40	-40	-40	-40
3	Onafhankelijke cliëntondersteuning	S	-17	-17	-17	-17
3	Gymvervoer	S	28	28	28	28
4	Tribuut (gevolgen begroting 2025)	S	-102	-182	-188	-209
4	Toerekening kosten Tribuut afval- en rioolheffing	S	20	30	30	30
4	Grotere areaaluitbreiding OZB	S	25	50	75	100
4	Cloudgang applicaties	I	PM	PM	PM	PM
4	AU - December- en Septembecirculaire	S	471	399	1.030	1.030
4	AU - Afschaffing opschalingskorting	S	-500	500	500	500
4	AU - vervallen korting Jeugd	I	500			
4	Energielasten gemeentelijk vastgoed	S	-217	-217	-217	-217
4	Rente	S	68	107	191	-
	Totaal autonome ontwikkelingen		-899	19	787	318

Prog.	(bedragen * € 1.000,-)	S/I	2025	2026	2027	2028
	Nieuw beleid					
1	Gebiedsgericht werken - werkbudget	I	-50			
1	Vervanging apparatuur raadszaal	S		-25	-25	-25
1	Implementatie AVE-methode (éénmalig)	I	PM			
2	Verduurzaming bedrijfsvoering	S	-50	-25	-25	-25
2	Kostendekkendheid bouwleges	S	PM	PM	PM	PM
2	Opvang / DSL - locatie	I	-	-	-	
2	Duikers en afvoeren maaisel	S	-46	-46	PM	PM
2	Verkoop panden	I	150	300	-	-
2	Groen, verlaging incidenteel budget	I	74	69	-	-
2	Flexwoningen	S	-	-	-	-
2	Uitvoeringsplan mobiliteit	S	PM	PM	PM	PM
3	Doorbraakbudget	I	-100			
3	Geheugensteunpunt (GHS)	S	-20	-20	-20	-20
3	Cultuurvisie	S	-76	-76	-76	-76
3	Integraal huisvestingplan onderwijs	S	-	-	-	-
4	I-visie - structureel	S	-	-	-	-
4	I-visie - incidenteel	I	-256	-206	-184	-184
4	Nieuwe werkplekken (sharepoint) - structureel	S	-	-	-	-
4	Nieuwe werkplekken (sharepoint) - incidenteel	I	-125			
4	Beveiligingsbeleid (BIO/NIS2)	I	-35		-10	
4	Onderzoek huisvesting WerkFit, buitendienst	S	PM	PM	PM	PM
	Totaal nieuw beleid		-534	-29	-340	-330

Prog.	(bedragen * € 1.000,-)	S/I	2025	2026	2027	2028
	Reserves					
3	Onttrekking reserve Hervormingsagenda Jeugdzorg	I	40	40	40	40
3	Onttrekking reserve kosten opvang ontheemden - P-wet	I	441	35	35	35
3	Onttrekking reserve kosten opvang ontheemden - Inburgering	I	172	172	-	-
3	Onttrekking reserve Hervormingsagenda Jeugdzorg – Doorbraakbudget	I	100			
	Totaal reserves		753	247	75	75

Vaststelling

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 20 juni 2024

De gemeenteraad van Brummen,

M.E.A. Knook
griffier

G.J.M. van Rumund
voorzitter

Programma 1 Bestuur en Veiligheid

Introductie

Dit programma gaat over de volgende basistaken:

- Bestuur en dienstverlening
- Veiligheid, toezicht en handhaving

Dit programma gaat over het focusgebied:

- Bestuurskracht

Financiële ontwikkelingen

<i>Programma 1 Bestuur en Dienstverlening</i>	2025	2026	2027	2028
Scenario 1: Scherper ramen	11	11	11	11
Autonome ontwikkelingen	-136	-76	-112	-173
Nieuw beleid	-50	-25	-25	-25
Reserves	-	-	-	-
Totaal programma 1	-175	-90	-126	-187

Focusgebied Bestuurskracht

Portefeuillehouders

G.J.M. van Rumund

Uitgangspunten coalitieakkoord

De komende jaren werken we aan het versterken van onze bestuurskracht. Dat doen we met als doel onze taken als zelfstandige gemeente goed uit te kunnen voeren. Daarnaast is versterking ook nodig om beter in positie te komen in de opgaven die de aanwezigheid van de papierindustrie in Eerbeek met zich meebrengt. De uitvoering van deze bestuurskrachtversterking loopt langs vijf ontwikkelsporen:

1. Politiek-bestuurlijk samenspel
2. De organisatieontwikkeling
3. De aanwezigheid van de papierindustrie
4. Brummen en de regio
5. Draagvlak binnen de gemeente

Deze ontwikkeling overlapt meerdere raadsperioden en loopt tot 2030. In de raadsperiode 2022-2026 staan de doelen, acties en mijlpalen uit fase twee van het ontwikkelplan centraal. We volgen de uitvoering en bepalen jaarlijks of we nog op koers liggen.

Trends en ontwikkelingen

Versterking Bestuurskracht

In 2021 heeft de raad ingestemd met de oplossingsrichting van het ontwikkelplan om de bestuurskracht van de gemeente de komende jaren te versterken. Doel is dat het college en raad samen en met focus werken aan de opgaven waar Brummen voor staat. Dit altijd in verbinding met de partners in de kernen en in de regio. Brummen is in 2023 en 2024 dan ook goed aangehaakt bij de regionale samenwerkingsverbanden. Er is volop inzet bij de Regio Stedendriehoek én de samenwerkingsverbanden in het sociaal domein. Daarnaast is Brummen aangehaakt bij de lopende Regiodeal en ook in 2025 blijft de gemeente zich inzetten om via de regiodeals meer lokale opgaven gerealiseerd te krijgen. In 2023 heeft de raad extra budget beschikbaar gesteld om met deze vraagstukken aan de slag te gaan. De capaciteit van de strategische adviseurs is inmiddels versterkt. Door middel van een leerprogramma en het beter benutten van integrale afstemmingen intern en extern wordt het strategisch vermogen in 2024 en 2025 verder verstevigd. De grote opgaven (Eerbeek-Loenen 2030, visie op sociale basis, omgevingsvisie en klimaat & duurzaamheid) zijn in samenhang opgepakt. Deze manier van werken krijgt in 2025 een vervolg bij de nieuwe opgaven die in 2025 en verder op de gemeente afkomen.

Toekomstvisie/bestuurlijke toekomst Brummen

In het coalitieakkoord staat de ambitie beschreven om de toekomstvisie 2030 te actualiseren. Een vernieuwde toekomstvisie moet een looptijd krijgen tot 2035. In maart 2024 heeft de raad echter het voorstel aangenomen om eerst een onderzoek te gaan doen naar de bestuurlijke toekomst van onze gemeente. Dit onderzoek krijgt voorrang op de nog vast te stellen toekomstvisie. Eind 2024 volgt het onderzoeksrapport naar de bestuurlijke toekomst van de gemeente. In dit onderzoeksrapport staat de volgende kernvraag centraal: 'Met welk toekomstscenario wordt het beste richting gegeven aan de ontwikkeling van het bestuur en de organisatie op langere termijn, waardoor minimaal het huidige dienstverlening- en voorzieningenniveau van onze inwoners langdurig wordt gewaarborgd?' In dit onderzoek worden verschillende scenario's meegenomen.

Na besluitvorming hierover ligt er een duidelijke basis voor het opstellen van de nieuwe Toekomstvisie 2035. Dit staat voor 2025 gepland.

Financiële ontwikkelingen focusgebied Bestuurskracht

Focusgebied Bestuurskracht		2025	2026	2027	2028
Subtotaal		-	-	-	-

Geen financiële ontwikkelingen.

Basistaken Bestuur en Dienstverlening

Portefeuillehouders

G.J.M. van Rumund

Y. Cegerek

Uitgangspunten coalitieakkoord

Als gemeente zijn we onderdeel van de lokale samenleving. We willen met inwoners, organisaties, ondernemers en wijk- en dorpsraden bespreken welke opgaven er zijn en welke oplossingen we samen kunnen realiseren. Door met inwoners en instanties uit een bepaald gebied meer samen te werken, ligt de focus niet op één specifiek onderdeel, maar op de samenhang van opgaven. Zo werken we aan vertrouwen tussen gemeente en samenwerkingspartners. Een opgave hierbij is het bereiken van de stille meerderheid. Bij participatie gaat het om samenwerken en de wisselwerking met inwoners. Als gemeentebestuur is het onze taak alle belangen te wegen die dat met zich meebrengt. Ook de belangen die zich niet (kunnen) laten horen in het proces.

Voor veel inwoners is de gemeente de meest nabije overheid. Voor leefbaarheid vinden we dat ook belangrijk. Inwoners moeten makkelijk ‘binnenstappen’ en vragen kunnen stellen. In dit opzicht willen we de 1-loket gedachte uit de Omgevingswet in de gemeente Brummen goed vormgeven. Concreet betekent dat een goed contact met andere overheden zoals provincie, waterschap en omgevingsdiensten.

Het vertrouwen in overheden is laag. Dat blijkt onder meer uit de vele proteststemmen bij recente verkiezingen voor Provinciale Staten en Tweede Kamer. Maar ook uit de lagere opkomst bij de Gemeenteraadsverkiezingen in 2022. Raadsleden, burgemeester, wethouders en ambtenaren werken echter keihard om juist voor inwoners goede dingen te doen. Daar zou juist veel vertrouwen in moeten zijn. Dat vertrouwen willen we daarom graag terugwinnen. Dat begint met toegankelijk en aanspreekbaar zijn. Wat ons betreft worden raadsleden, het college van B&W en ambtenaren daarom nog veel zichtbaarder in de samenleving.

Trends en ontwikkelingen

Dienstverlening, communicatie en participatie in 2025

Daar waar de basisprocessen goed op orde zijn, vraagt ons ambitieniveau vooral ook maatwerk. Maatwerk in dienstverlening, communicatie en participatie. Dit heeft te maken met een veranderende samenleving. Denk aan de komst van vluchtelingen, statushouders en ontheemden, contact leggen met moeilijk benaderbare doelgroepen over informatievoorziening en de inzet van gerichte en eigentijdse communicatiemiddelen tijdens participatietrajecten.

Dit maatwerk is een uitdaging, zeker ook gelet op de krapte op de arbeidsmarkt. Het is daarom belangrijk om bij specifieke ontwikkelingen en projecten op tijd een realistische inschatting te maken over het ambitieniveau en de benodigde capaciteit en middelen.

In 2024 evalueren we het werken met de participatiewijzer en stellen we een nieuwe visie voor participatie vast. Dat voeren we in 2025 verder uit. Het is belangrijk dat er ook adviseurs participatie zijn die intern de uitvoering van gemeentelijke participatieprocessen bewaken. Maar die ook eerste aanspreekpunt zijn voor initiatieven die ontstaan in de samenleving. We verwachten dat we dit kunnen organiseren binnen de functies van de huidige kwartiermakers gebiedsgericht werken.

Ook in 2025 houden we aandacht voor proactieve, heldere en begrijpelijke informatievoorziening. Verbinding staat hierbij centraal. Dat betekent maatwerk in communicatie met de inwoner,

ondernemer of maatschappelijke organisatie. Dit vraagt zowel blijvende aandacht voor de communicatievaardigheden van medewerkers en bestuurders én efficiënte en eigentijdse inzet van bestaande en mogelijk ook nieuwe communicatie-instrumenten.

Gebiedsgericht werken in 2025

Op dit moment maken we een Visie Gebiedsgericht (samen)werken. Deze manier van werken van de gemeente Brummen heeft via pilotprojecten sinds 2023 vorm gekregen. We voeren de projecten doorlopend uit en we monitoren ze tegelijkertijd. De bevindingen uit de projecten gebruiken we om beleid en aanpak aan te scherpen.

In 2025 blijven we projectmatig inzetten op doorontwikkeling van een Brummense aanpak voor gebiedsgericht werken. Afhankelijk van de omvang kunnen we in 2025 drie tot vijf gebiedsgerichte projecten (op buurtniveau) uitvoeren. Geselecteerde buurten brengen we volgens een vaste procedure in kaart door het team gebiedsgericht werken. Dat gebeurt aan de hand van data, gesprekken met fysiek en sociaal domein, partnerorganisaties, sociale professionals, ondernemers én inwoners. De inzet is om uitvoering van opgaven optimaal te laten aansluiten bij behoeften van inwoners en mogelijkheden in het gebied. Maar ook om koppelkansen te signaleren, om de samenwerking met partners te versterken en om initiatieven en inzet van inwoners te stimuleren. Met als uiteindelijke doel om het vertrouwen van inwoners in de gemeente te vergroten.

Financiële ontwikkelingen Basistaken Bestuur en Dienstverlening

Basistaken Bestuur en Dienstverlening		2025	2026	2027	2028
Aframing risicoverzekering wethouders	Scenario 1	11	11	11	11
Paspoortenpiek	Autonoom	-	-	-	-
Gebiedsgericht werken - werkbudget	Nieuw beleid	-50			
Vervanging apparatuur raadszaal	Nieuw beleid		-25	-25	-25
Subtotaal		-39	-14	-14	-14

Paspoortenpiek

Als gevolg van een toename aan aanvragen voor reisdocumenten zijn er hogere baten. Dit wordt ingezet om extra capaciteit in te schakelen.

Gebiedsgericht werken - werkbudget

Er zijn een aantal pilots uitgevoerd in het kader van gebiedsgericht werken. Hieruit kwamen vaak wensen van inwoners naar voren die met een kleine investering gerealiseerd kunnen worden. Voor deze investeringen is vaak geen ruimte in de bestaande uitvoeringsbudgetten. In 2025 nemen we een reservering op van € 50.000 dat toegekend kan worden aan de uitvoeringsbudgetten om dit soort meekoppelkansen te kunnen realiseren.

Vervanging apparatuur raadszaal

De apparatuur in de raadszaal is aan vervanging toe, dit betekent een investering van € 250.000.

Basistaken Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Portefeuillehouders

G.J.M. van Rumund

Uitgangspunten coalitieakkoord

Over het algemeen mogen wij ons in de gemeente Brummen gelukkig prijzen met een veilige gemeente. Er is een goede samenwerking met het politieteam waaronder de drie wijkagenten. Binnen onze grenzen is er sprake van een goede sociale controle. De lijnen zijn kort tussen gemeente, SWB, politie en brandweer, organisaties en instellingen.

Belangrijke spelers op het gebied van veiligheid zijn natuurlijk de politie en de brandweer. De politie wordt bekostigd door de Rijksoverheid en de brandweer via de gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland.

De gemeente Brummen scoort over het algemeen beter dan het landelijke gemiddelde op klassieke veiligheidsindicatoren zoals geweldsmisdrijven, diefstal uit woningen en vernielingen in de openbare ruimte. Minder zichtbaar in de veiligheidsindicatoren zijn de ondermijnende criminaliteit en de cybercriminaliteit. De aanpak van ondermijning en de georganiseerde criminaliteit vraagt om een goed georganiseerde en samenwerkende overheid. Daarom besteden we aandacht aan bewustwording en aan het op orde hebben van beleid, regelgeving en onze eigen systemen.

Trends en ontwikkelingen

De afgelopen jaren krijgt ondermijning steeds nadrukkelijker onze aandacht. In het Integraal Veiligheidsplan 2024-2028 is ondermijnende criminaliteit als prioriteit opgenomen met daarbij specifiek aandacht voor productie, handel en gebruik van drugs, zorgfraude en mensenhandel.

Om de aanpak van en samenwerking op ondermijning in de gemeenten in IJsselstreek verder te intensiveren wordt een projectleider/coördinator ondermijning aangesteld. Deze persoon is de verbindende schakel tussen districtsniveau en lokaal niveau. De kosten voor het aanstellen van de projectleider wordt verdeeld over de vier deelnemende gemeenten.

Financiële ontwikkelingen Basistaken Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Basistaken Veiligheid, Toezicht en Handhaving		2025	2026	2027	2028
VNOG begroting 2025	Autonoom	-108	-36	-63	-100
ODVeluwe begroting 2025	Autonoom	-28	-40	-49	-73
Implementatie AVE-methode (éénmalig)	Nieuw beleid	PM			
Subtotaal		-136	-76	-112	-173

VNOG en ODVeluwe

De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) en Omgevingsdienst Veluwe (ODVeluwe) vragen jaarlijks een bijdrage aan de deelnemende gemeenten. De bijdragen vallen hoger uit dan waar nu rekening mee gehouden is in de Meerjarenbegroting.

Implementatie AVE-Methode

Binnen de stamtafel Zorg en Veiligheid is regionaal besloten om de AVE-methode binnen gemeenten te implementeren. AVE staat voor: Integrale Aanpak ter Voorkoming van Escalatie bij huishoudens met oplopende problematiek. Het doel is het voorkómen van een dreigend escalerende situatie en het beperken en beëindigen van een escalerende situatie.

De AVE-methode geeft antwoord op de vraag wie de regie heeft als problemen in huishoudens met oplopende problematiek te groot worden. Een gezin met problemen krijgt soms hulp van (meerdere) professionals. Zeker als de problemen groot en ingewikkeld zijn. Goede samenwerking is dan cruciaal. Afgesproken is dat we dit regionaal gaan oppakken en ons daarbij regionaal laten ondersteunen door bureau HHM. Dit bureau heeft een concept plan van aanpak ontwikkeld. Dit voorzien van een offerte voor de komende anderhalf jaar voor het invoeringstraject. Regionaal wordt het plan van aanpak en de offerte in september 2024 besproken. Hierdoor is de implementatie van de AVE-methode als PM-post opgenomen in deze Perspectiefnota.

Programma 2 Fysieke leefomgeving

Introductie

Dit programma gaat over de volgende focusgebieden:

- Klimaat en duurzaamheid
- Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek-Loenen 2030
- Centrum Brummen
- Wonen

Dit programma gaat over de volgende basistaak:

- Fysieke leefomgeving

Regiodeal: lokale projecten met een bijdrage aan regionale doelen

De Rijksoverheid ondersteunt belangrijke regionale opgaven via Regiodeals. Diverse lokale projecten sluiten goed aan bij de regionale doelen en met de (mede)financiering vanuit de Regiodeals kunnen projecten kansrijker worden. De volgende projecten zijn vanuit onze gemeente aangedragen:

- Regiodoel 'Slimme Groene Verstedelijking': Stationsgebied Brummen (woningbouw, versterken stationsgebieden en goede bereikbaarheid) en Smart Energy Grid Eerbeek-Loenen (verduurzamen bestaande wijken en verminderen netcongestie)
- Regiodoel 'Vitaal Landelijk Gebied': Biobased van Plant tot Pand (agrarisch ondernemerschap en landbouwtransitie), Lokale Voedselverwerkingsruimte (duurzaam voedselsysteem), IJsselmarke Lokaal Voedselnetwerk (agrarisch ondernemerschap en duurzaam voedselsysteem), Water in Eerbeek (water vasthouden), Waternetwerk Veluwe (water vasthouden, verminderen onttrekking en meer circulariteit) en Drinkbare IJssel (schoon IJssel en waterrotonde Eerbeek)
- Regiodoel 'Regionale Economie van de Toekomst': Groene en Gasloze Bedrijventerrein (energietransitie en klimaat en toekomstig en aantrekkelijk vestigingsklimaat), Papier Experience Centrum Eerbeek (toeristisch perspectief, brede welvaart en veerkrachtige arbeidsmarkt) en Herstructurering Lokale Bedrijventerreinen (verstreken organisatiegraad en meer ruimte voor bedrijvigheid door herstructureren)

Financiële ontwikkelingen

Programma 2 Fysieke Leefomgeving	2025	2026	2027	2028
Scenario 1: Scherper ramen	342	345	347	347
Autonome ontwikkelingen	-140	-140	-140	-140
Nieuw beleid	128	298	-25	-25
Reserves	-	-	-	-
Totaal programma 2	330	503	182	182

Focusgebied Klimaat en duurzaamheid

Portefeuillehouder

P. Inberg

Uitgangspunten coalitieakkoord

Het coalitieakkoord bevat een stevige inzet om de energietransitie te bevorderen. Nadruk ligt op praktische realisatie van duurzame energiebronnen en energiebesparing. Dat is nodig, want we staan als maatschappij voor grote en urgente opgaven op het gebied van ons klimaat: de overgang naar schone en hernieuwbare energie, klimaatveranderingen, schaarste aan grondstoffen, veranderingen in ons voedsel- en landbouwsysteem. Deze complexe vraagstukken vergen ook in onze lokale samenleving veel aandacht.

Vanuit deze koers werken we aan de uitdagingen voor de komende jaren. Dat doen we met aandacht voor participatie van inwoners en organisaties bij de totstandkoming van plannen, besluitvorming en uitvoering. Want het gaat om veranderingen met een maatschappelijke en/of ruimtelijke impact. Daarom zoeken we de dialoog op waar dat kan.

Trends en ontwikkelingen

Onze infrastructuur voor elektriciteitsvoorziening staat enorm onder druk. Dat geldt zowel wat betreft de mogelijkheden voor meer opwek van (schone) energie als voor de ruimte of meer stroom af te nemen voor economische uitbreiding of nieuwe woningbouw. Dit vraagt niet alleen om alertheid voor actuele ontwikkelingen maar ook om een bewuste strategie voor de (middel)lange termijn.

In 2025 wordt de nieuwe warmtewet verwacht: de Wet collectieve warmtevoorziening. Hiermee wordt onder andere het tarief voor warmte losgekoppeld van de aardgasprijs. Dit om de verduurzaming van onze woningen en utiliteitsbouw dichterbij te brengen. Verder wordt de prijsstelling transparanter door de nieuwe regelgeving.

Ook in 2025 wordt de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie verwacht. Hiermee gaan gemeenten lokale regels stellen om de overgang van aardgas naar andere vormen van energie uit te voeren. Aan de hand hiervan ontwikkelen we op basis van onze warmtetransitievisie een warmteprogramma. Dat betekent: met een gebiedsgerichte aanpak toewerken naar nieuwe manieren om huizen warm te houden, in de hele gemeente.

In het landelijke gebied spelen een aantal grote opgaven. Denk aan: stikstofaanpak, verbeteren van waterkwaliteit, bewaken van het grondwaterpeil, een gezonde bodem, klimaatadaptatie en zorg voor meer biodiversiteit. Hierin spelen Rijksregelingen, provinciaal beleid en regionale samenwerking een bepalende rol; zowel voor de maatregelen die van onze gemeente worden verwacht als voor de kansen en beperkingen in ons buitengebied.

De complexiteit van economische en maatschappelijke ontwikkelingen en de (onderlinge) afhankelijkheden in nieuw beleid van medeoverheden, maakt dat de uitvoering bij gemeenten vaak later kan beginnen dan gehoopt. Dat heeft ook een financieel effect.

In 2025 gaat de uitvoering van de regiodeal Stedendriehoek met het Rijk van start. Hiervoor worden in de tweede helft van 2024 projecten geformuleerd, mede op basis van keuzes in het *dealmaking* proces tussen regio en Rijk en van cofinanciering door andere overheden en bedrijfsleven.

Financiële ontwikkelingen focusgebied Klimaat en Duurzaamheid

Focusgebied Klimaat en Duurzaamheid		2025	2026	2027	2028
20% verwachte onderuitputting Klimaat en Duurzaamheid	Scenario 1	92	95	97	97
Verduurzaming bedrijfsvoering	Nieuw beleid	-50	-25	-25	-25
Subtotaal		42	70	72	72

Verduurzaming bedrijfsvoering

In de periode tot 2030 werken we gericht verder aan de verduurzaming van onze bedrijfsvoering. Dit aan de hand van een gecoördineerde organisatiebrede aanpak op vier themagebieden, namelijk: social return, milieu en biodiversiteit, klimaat en circulariteit (inclusief bio-based materiaalgebruik).

Focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek Loenen 2030

Portefeuillehouder

S. van de Graaf

Uitgangspunten coalitieakkoord

Sinds 2018 werken provincie Gelderland, Industriekern Eerbeek-Loenen (IKEL) en de gemeente Brummen samen aan een toekomstbestendig Eerbeek. In het programma Eerbeek-Loenen 2030 werken we samen aan diverse projecten die effect hebben op de leefbaarheid in de kern Eerbeek, het vestigingsklimaat van het bedrijfsleven en de energietransitie. De Eerbeekse wijk- en dorpsraden zijn hierbij actief betrokken. De provincie heeft in de afgelopen jaren een grote personele en financiële inzet georganiseerd om een aantal projecten in het programma te trekken. Ook als gemeente hebben we structureel budget in de begroting opgenomen. Uit het bestuurskrachtonderzoek blijkt dat we nog wel een ontwikkelopgave hebben. We hebben als gemeente afgesproken dat we ons de komende jaren versterken, waardoor de provincie zich in de komende jaren kan gaan terugtrekken en meer aan ons kan overlaten. Op dit moment ligt een aantal bevoegdheden binnen de projecten bij de provincie. College en raad zetten in op een intensiever overleg met elkaar, zodat de gemeente zich proactief en constructief kan opstellen in de samenwerking. Dit door onze eigen agenda te formuleren en deze in het besluitvormingsproces onder de aandacht te brengen.

Het is bekend dat de belangen in Eerbeek regelmatig botsen. Eenvoudige oplossingen die iedereen tevreden stelt zijn er niet. Of het nu gaat om veilig verkeer, wonen, de noodzaak voor de industrie om snel veel duurzamer te worden of diversificatie (verbreding) van de lokale werkgelegenheid. Als gemeente hebben we oog voor de verschillende belangen. De aanwezigheid van de industrie in de nabijheid van woonwijken is een gegeven.

Naast gemeentelijke inspanningen voor verduurzaming is er een Rijksopgave die door de provincie samen met de papierindustrie wordt vertaald in concrete plannen om de stikstofreductie en de CO₂ uitstoot te verminderen.

In het centrum van Eerbeek hebben lokale ondernemers goede stappen gezet om het heringerichte plein aan de Stuijvenburchstraat tot een levendig centrum te maken voor inwoners en toeristen. Er liggen in en om het centrum nog meer mogelijkheden om de aantrekkelijkheid te vergroten. Deze projecten realiseren we in afstemming met de partners binnen het programma Eerbeek-Loenen 2030.

Trends en ontwikkelingen

In het programma Eerbeek-Loenen 2030 werken we in partnerverband voortdurend verder richting realisatie van onze doelen in het dorp. Denk hierbij vooral aan de ontwikkeling van het Burgersterrein, de Spoorzone en het Kerstenterrein. Verder zijn het wegennet, het provinciaal inpassingplan bij Folding Boxboard (FOLBB) en de waterrotonde belangrijk in de leefbaarheid van het gebied. Ook een belangrijk aandachtspunt is de energievoorziening, zowel als het gaat om elektriciteit als om warmte.

Financiële ontwikkelingen focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek-Loenen 2030

Focusgebied Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek Loenen 2030		2025	2026	2027	2028
Subtotaal		-	-	-	-

Geen financiële ontwikkelingen.

Focusgebied Centrum Brummen

Portefeuillehouder

S. van de Graaf

Uitgangspunten coalitieakkoord

In de kern Brummen streven we naar een dorpscentrum met wonen, recreëren, winkels en ontmoeting. Een klein kernwinkelgebied met parkeren in de nabijheid van de voorzieningen. De kern heeft veel beeldbepalend groen. Dat willen we in het centrumgebied versterken als bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit. Een lommerrijke omgeving levert ook een belangrijke bijdrage aan de klimaatdoelstellingen. De aanwezigheid van een NS-station draagt in grote mate bij aan de woonkwaliteit van de kern.

Trends en ontwikkelingen

Op het Graaf van Limburg Stirumplein werken we zowel verder aan de woningbouwopgave als het samen huisvesten van SWB en bibliotheek. Er zijn hiervoor drie scenario's onderzocht. Deze willen we graag met de gemeenteraad in september 2024 bespreken. Voor de uitvoering van dit plan voor het Graaf van Limburg Stirumplein is een grondexploitatie vastgesteld. De uitbreiding van de supermarkt Jumbo brengt het vergroten en deels anders inrichten van het parkeerterrein aan het Burgemeester Dekkerplein met zich mee. Voor de uitbreiding van de supermarkt wordt een deel gemeentelijke grond verkocht. De Jumbo draagt bij aan de inrichting van de parkeerplaatsen. Ook de verkoop van de voormalige Wilhelminaschool voor de bouw van appartementen vindt in deze periode plaats.

Voor de uitvoering van deze plannen is de bestemmingsreserve Centrum Brummen vastgesteld. Kosten en opbrengsten van plannen binnen het overkoepelende project Centrum Brummen worden in de bestemmingsreserve met elkaar verrekend. Mocht in de bestemmingsreserve een positief bedrag overblijven na verrekening, dan wordt dit ingezet in de openbare ruimte van het Marktpllein. Dat is eveneens vastgesteld in het projectplan Centrum Brummen.

Financiële ontwikkelingen focusgebied Centrum Brummen

Focusgebied Centrum Brummen		2025	2026	2027	2028
Subtotaal		-	-	-	-

Geen financiële ontwikkelingen.

Focusgebied Wonen

Portefeuillehouders

G.I. Timmer

P. Inberg

S. van de Graaf

Uitgangspunten coalitieakkoord

De gemeente Brummen is een fijne gemeente om in te wonen. De ligging tussen Veluwe en IJssel, de dorpskernen, het landschap en de inwoners maken dat mensen hier graag willen blijven wonen of willen terugkeren na verblijf elders in het land. De druk op de woningmarkt in onze regio is hoog, Daarom is door de regiogemeenten afgesproken om 20.000 woningen te bouwen tot 2030. Voor onze gemeente betekent dat een opgave om in dit decennium 1.250 woningen toe te voegen. Deze 1.250 toe te voegen woningen zijn ook afgestemd met onze partners zoals Veluwonen en de provincie Gelderland. Met de toevoeging van deze woningen dragen we een steentje bij aan een woningmarkt die de mogelijkheid biedt aan onze inwoners om binnen de gemeente te blijven wonen. Van deze 1.250 zijn al 670 woningen gerealiseerd. Ook zitten er 180 woningen in de pijplijn. Dit exclusief Elzenbos Deelgebied III Oost en III West. Dat betekent dat er nog 380 woningen moeten worden gebouwd tot 2030.

De mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de bestaande woningmarkt zijn beperkt. Daarom moet elke nieuwe woning raak en toekomstgericht zijn. De woningen dragen bij aan de vitaliteit van onze kernen. Zo willen wij bijvoorbeeld de kern Brummen toe laten groeien naar 10.000 inwoners.

De strategie om dit te bereiken is opgenomen in de "Routekaart woningbouw". Dit document beschrijft welke instrumenten we kunnen inzetten om op verantwoorde manier sneller deze woningen te kunnen realiseren.

Trends en ontwikkelingen

In de komende jaren zal het groeiend aantal huishoudens niet minder worden. Deze neemt alleen maar toe. Dit komt bijvoorbeeld door kleinere huishoudens, vergrijzing en migratie. Dat betekent dat Brummen blijvend moet bouwen voor deze ontwikkelingen. De druk op de woningmarkt blijft onverminderd hoog als er niet gebouwd wordt.

Voor de periode 2025-2035 is een Woondeal in voorbereiding met de regio Stedendriehoek en de provincie. Deze wordt meegenomen in de Omgevingsvisie versie 2.0.

Financiële ontwikkelingen Focusgebied Wonen

Focusgebied Wonen		2025	2026	2027	2028
Scherper ramen legesopbrengst	Scenario 1	250	250	250	250
Kostendekkendheid bouwleges	Nieuw beleid	PM	PM	PM	PM
Opvang / DSL - locatie	Nieuw beleid	-	-	-	-
Subtotaal		250	250	250	250

Kostendekkendheid bouwleges

Bouwleges mogen maximaal kostendekkend zijn. We zijn aan het onderzoeken of de tarieven nog in lijn zijn met de kosten. Ook kunnen er keuzes gemaakt worden op welke wijze bouwleges worden verhaald. Hiervoor komen we in een later stadium terug. Voor de langere termijn blijven er

onzekerheden. Dit komt door de doorwerking van de Omgevingswet en de gevolgen van wet- en regelgeving over stikstof.

Opvang/Doorstroomlocatie

Voor de verschillende opvanglocaties voor bijzondere doelgroepen maken we kosten. Hier staan Rijksbijdragen tegenover. De doorstroomlocatie geldt voor de periode 1 juni 2024 tot 1 maart 2026. Hierna stopt de doorstroomlocatie.

Basistaken Fysieke leefomgeving

Portefeuillehouders

S. van de Graaf

P. Inberg

Y. Cegerek

Uitgangspunten coalitieakkoord

Openbare ruimte

De openbare ruimte is een visitekaartje van onze gemeente. We willen de openbare ruimte zo inrichten en onderhouden dat deze uitnodigt tot wandelen, fietsen, sporten en ontmoeten voor iedereen met en zonder beperking. Absolute prioriteit heeft de bereikbaarheid voor wandelaars en fietsers van winkels, scholen en maatschappelijke voorzieningen. De inrichting en het onderhouden van het openbaar groen is belangrijk om de negatieve effecten van klimaatverandering te verminderen. Beheer van de openbare ruimte vinden we een kerntaak van de gemeente. De regie daarop houden we in eigen beheer. Ook zetten we in op een effectieve uitvoering. We sluiten daarbij kleinschalige particuliere initiatieven om het beheer over te nemen niet uit.

Mobiliteit

Een goede inrichting en goed onderhoud van onze infrastructuur draagt bij aan allerlei doelstellingen zoals veiligheid, klimaatbeleid en gezondheid. Voor het verkeer in en rondom Eerbeek wordt in samenwerking met de provincie en de buurgemeenten Apeldoorn en Rheden een verkeersplan opgesteld. In juni 2024 ligt de Mobiliteitsvisie voor bij de gemeenteraad (beleidskaders voor onder andere verkeersstructuur, -veiligheid, openbaar vervoer en parkeren).

In het kader van goed beheer van bestaande wegen wordt ook een Visie Infrastructuur opgesteld om bij diverse wegtracés waar inrichting en functie niet passend zijn te komen tot een fundamentele wegreconstructie. Hiervoor is rekening gehouden met een meerjarig investeringsprogramma. Het Verkeerscirculatieplan in Eerbeek en een actueel gemeentelijk verkeers- en vervoersplan voor de hele gemeente gaan inzicht geven in de gewenste infrastructuur voor alle verkeersstromen.

Toerisme en recreatie

De gemeente Brummen is onderdeel van één van de populairste vakantiebestemmingen van Nederland: de Veluwe. Toerisme en recreatie worden vandaag de dag niet meer gezien als een doel op zich maar als een middel om een bijdrage te leveren aan lokale opgaven zoals leefbaarheid, behoud van erfgoed en de landbouwtransitie. Een goed en strategisch ontwikkelde toeristische sector is hierbij essentieel. Daarom zetten we in op aanbodontwikkeling, verbinden we toerisme aan lokale opgaven, positioneren we de gemeente als uniek onderdeel van de Veluwe in de communicatie en zoeken we lokale en regionale samenwerking.

Economische zaken

Ondernemers zijn belangrijk voor de gemeente Brummen. Zij zijn de economische motor en zorgen voor werkgelegenheid, dragen bij aan leefbaarheid van onze dorpskernen en sponsoren het verenigingsleven. Ook zijn ondernemers op bijvoorbeeld bedrijventerreinen een belangrijke partner in het behalen of versnellen van lokale opgaven zoals de energietransitie, tegengaan van ondermijning en leefbaarheid. De gemeente Brummen is bezig met het versterken van het economisch beleid.

Trends en ontwikkelingen

Openbaar Groen

Bij het beheer van de openbare ruimte werken we verder aan de verbetering van de biodiversiteit en aan onze klimaatopgaven zoals opgenomen in de programma's "Water en Riolering" en "Groen". Plantsoenen worden heringericht met planten die een meerwaarde hebben voor de biodiversiteit en daarnaast klimaatbestendig zijn. Regenwater wordt opgevangen in plantsoenen terwijl onze inwoners gestimuleerd worden het regenwater van hun dak te laten infiltreren in hun tuin. Door de aanplant van bomen in zowel de kernen als het buitengebied zorgen we voor meer schaduw als schuilgelegenheid voor vogels en dieren.

In 2025 breiden we het oppervlak ecologisch beheerde bermen en watergangen verder uit. Ecologisch beheer betekent ook meer afvoer en verwerken van maaisel. Dit levert voor de komende jaren een structurele kostenpost op voor het transporteren van het maaisel naar agrarische percelen.

De grote hoeveelheid gevallen neerslag in 2023 bracht gebreken in het afwateringssysteem in het buitengebied aan het licht. Daar waar voor droge perioden het regenwater zo lang mogelijk in het gebied moet blijven, dient een te veel aan water in natte perioden juist snel afgevoerd te kunnen worden. Het gangbaar houden van duikers is daarom een jaarlijks in te passen onderhoudspost.

Begraafplaatsen

De begraafplaatsen zijn herdenkingsparken waar met respect voor de overledenen en hun nabestaanden gewerkt wordt. Door met elektrische maaimachines te werken wordt de rust op de begraafplaats nog meer gegeven. De rustige omgeving maakt de begraafplaatsen ook geschikte verblijfplaatsen voor plant en dier. Met gerichte aanplant van bomen en struiken en meer ecologisch beheer kan een mooie combinatie gemaakt worden van representativiteit en biodiversiteit.

Wegbeheer

De gemeentelijke wegen worden op een basisniveau onderhouden. Onderhoud vindt plaats op basis van de uitgangspunten uit het wegenbeheerplan en op basis van een tweejaarlijkse inspectie. In de zomer van 2025 vindt weer een dergelijke inspectie plaats. Op basis van de uitkomsten van de inspectie worden onderhoudsmaatregelen ingepland. Bij de uitvoer van de onderhoudswerkzaamheden wordt gekeken of wensen vanuit de programma's Mobiliteit, Groen of Water en Riolering aangehaakt en gerealiseerd kunnen worden. Grootschalige herinrichtingen wachten op vaststelling van de visie Mobiliteit en het daarop volgend uitvoeringsplan Mobiliteit. Dit omdat in dit uitvoeringsplan de kaders voor de inrichting van wegen worden vastgesteld.

Rioolbeheer

In de komende jaren wordt verder gewerkt aan de uitvoering van het programma Water en Riolering. Vervanging van de riolering in de Loenenseweg en het saneren van de riooloverstort bij Empe zijn daarbij grote projecten die veel voorbereiding vragen. De lange wachttijden voor het verleggen van kabels en leidingen door nutsbedrijven, dat voorafgaand aan de werkzaamheden uitgevoerd moet worden, vertragen de uitvoering van rioolprojecten momenteel aanzienlijk.

Openbare verlichting

In 2024 is het onderhoud van de openbare verlichting in samenwerking met enkele andere gemeenten voor meerdere jaren openbaar aanbesteed. Onderdeel van de werkzaamheden is de vervanging van traditionele verlichting door LED-lampen. Hiermee wordt ons verlichtingsbestand verder verduurzaamd en kan er bespaard worden op de energiekosten.

Grondstoffenplan

Het huidige grondstoffenplan heeft een looptijd tot eind 2025. Dan moet het gestelde doel van 80 kilogram restafval per inwoner per jaar bereikt zijn. Op basis van de huidige resultaten lijkt deze doelstelling nog te ambitieus. In 2025 moet een verbeterslag gemaakt worden om het beoogde doel daadwerkelijk te halen.

Financiële ontwikkelingen Basistaken Fysieke Leefomgeving

Basistaken Fysieke Leefomgeving		2025	2026	2027	2028
Openbaar groen	Autonoom	-90	-90	-90	-90
Begraafplaatsen	Autonoom	-50	-50	-50	-50
Duikers en afvoeren maaisel	Nieuw beleid	-46	-46	PM	PM
Verkoop panden	Nieuw beleid	150	300	-	-
Groen, verlaging incidenteel budget	Nieuw beleid	74	69		
Flexwoningen	Nieuw beleid	-	-	-	-
Uitvoeringsplan mobiliteit	Nieuw beleid	PM	PM	PM	PM
Subtotaal		38	183	-140	-140

Openbaar groen en Begraafplaatsen

Bij het beheer van groen in de openbare ruimte leidt inflatie op materieel en ingehuurd personeel tot een toename in de kosten. Dit kan voor een deel gedekt worden uit de bestaande budgetten.

Duikers en afvoeren maaisel

Voor het onderhoud van duikers was nog geen budget opgenomen in de Meerjarenbegroting. Voor de jaren 2025 en 2026 is er dekking in de begroting. Voor de jaren erna is dat niet het geval. Hiervoor wordt in de komende tijd dekking gezocht.

Verkoop panden

De gemeente Brummen heeft nog twee panden in bezit die geen toegevoegde waarde hebben voor de uitvoering van gemeentelijke taken. We stellen voor om deze panden te verkopen. Dit levert incidenteel een opbrengst op van totaal circa € 450.000.

Groen, verlaging incidenteel budget

Het incidentele budget van groen kan voor 2025 en 2026 naar beneden bijgesteld worden. Budget is conform het programma Groen.

Flexwoningen

In 2024 worden de flexwoningen overgedragen aan Veluwonen. Gedurende 2 jaar worden de flexwoningen teruggehuurd voor huisvesting van Oekraïense vluchtelingen. Op dit moment heeft het Rijk een wet in de maak waarmee huurvergoedingen gevraagd kunnen worden aan de Oekraïense vluchtelingen.

Uitvoeringsplan mobiliteit

Over de mobiliteitsvisie neemt de gemeenteraad dit voorjaar een besluit. Deze visie wordt uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. De oplevering hiervan wordt verwacht eind 2024. De financiële consequenties hiervan worden dan ook inzichtelijk. Dekking voor deze kosten wordt gezocht als de hoogte van de kosten bekend is.

In het nog op te stellen Mobiliteitsprogramma (uitvoeringsprogramma) wordt per project, maatregel en/of onderzoek een kostenindicatie opgenomen. Het budget voor het op te stellen uitvoeringsprogramma is beschikbaar en wordt gedekt uit het restant van 2023. Voor de onderdelen (projecten, onderzoeken, maatregelen et cetera) waarvoor geen financiële middelen beschikbaar

zijn, wordt de raad met een raadsvoorstel betrokken en/of worden onderdelen opgenomen in de Perspectiefnota en/of de Programmabegroting.

Het jaarlijkse investeringsbudget 'vervanging/rehabilitatie wegen', voor de periode van 2022 tot en met 2032, voorziet in een budget van €2,5 miljoen per jaar. Dit biedt vanuit verkeerskundig oogpunt een gunstig perspectief om, in bepaalde projecten en waar mogelijk, (financieel) mee te liften en te voorzien in (meer) passende weginrichtingen. In het op te stellen uitvoeringsprogramma, dat in samenspraak met 'beheer en onderhoud wegen' wordt opgesteld, vindt afstemming plaats over de inzet van dit budget.

Programma 3 Sociale leefomgeving

Introductie

Dit programma gaat over het volgende focusgebied:

- Sociaal domein

Dit programma gaat over de volgende basistaak:

- Vitale Samenleving

Financiële ontwikkelingen

Programma 3 Sociale Leefomgeving	2025	2026	2027	2028
Scenario 1: Scherper ramen	740	740	740	740
Autonome ontwikkelingen	-888	-452	-382	-603
Nieuw beleid	-196	-96	-96	-96
Reserves	753	247	75	75
Totaal programma 3	409	439	337	116

Focusgebied Sociaal domein

Portefeuillehouders

G.I. Timmer

Y. Cegerek

Uitgangspunten coalitieakkoord

Als gemeente zorgen we voor passende zorg en ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben. Dat kunnen we alleen waarmaken als we zorgvuldig omgaan met aanvragen voor ondersteuning. We zijn ons ervan bewust dat door de krimp op de arbeidsmarkt er een extra opgave komt om zekerheid van het bieden van zorg te waarborgen. Als iemand er zelf én met hulp van de omgeving niet uitkomt, dan is er een vangnet. Dit betekent dat we een goede balans nodig hebben tussen heldere en duidelijke richtlijnen enerzijds en de menselijke maat anderzijds. Onder andere bij de Participatiewet willen we onderzoeken of het beleid voldoende ruimte laat aan medewerkers om in de uitvoering de menselijke maat te kunnen hanteren. Daarom treffen we maatregelen die helpen voorkomen dat inwoners een beroep doen op ondersteuning. Preventie en laagdrempelige zorg, door middel van een aanbod van algemene en voorliggende voorzieningen zonder een beschikking van de gemeente is een noodzakelijke belangrijke opgave in de transformatie van de zorg in de gemeente Brummen. We streven naar tijdiger en effectiever signaleren en naar een algemener en laagdrempeliger aanbod. Daarom zoeken we samenwerking in de regio. Dit in lijn met spoor vier van het ontwikkelplan Bestuurskracht. Vangnet en voorkómen zijn geen nieuwe uitgangspunten.

Het onderzoeksrapport 'Naar een evenwichtig sociaal domein' uit 2020 bevat goede bouwstenen om een evenwichtig beleid te voeren. Beleid met de juiste zorg en ondersteuning en een beheersbare kostenstijging. Deze koers zetten we door in de komende jaren. Het solide en sociale vangnet dat we met ons minimabeleid hebben, maken wij beschikbaar voor een grotere doelgroep. Hierbij hoort ook een effectieve schuldhelpverlening. Immers, door onder andere hoge inflatie en de hogere energiekosten neemt de armoede toe. We zien veel samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen, bijvoorbeeld huiswerkbegeleiding van jongeren combineren met sporten, het leren omgaan met geld, gezonde voeding én met samenwerken en inzetten voor anderen. Als onderwijs, sportverenigingen en de Stichting Welzijn Brummen samenwerken in het aanbod. Of als inwoners samenwerken bij de energietransitie, de inrichting van hun straat of de integratie van nieuwkomers. Kortom, als het samenleven wordt versterkt door buurtwerk en een gebiedsgerichte aanpak. In dit licht streven we bij de decentralisatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis met een passende lokale structuur van voorzieningen en ondersteuning.

Trends en ontwikkelingen

Inkoop zorg (Wmo en jeugd)

In 2025 geven we uitvoering aan diverse ontwikkelingen. Zowel lokaal als regionaal. Binnen de zorgregio Midden IJssel/Oost Veluwe is een start gemaakt met de voorbereidingen voor de inkoop van zorgproducten in het kader van de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet. Dit alles om per 1 januari 2026 de nieuwe inkoop van deze zorgproducten te kunnen realiseren. De Hervormingsagenda Jeugd is hierop van directe invloed. In het door het Ministerie van VWS opgestelde Implementatieplan Hervormingsagenda 2023-2028 is opgenomen dat gemeenten binnen de inkoop van zorg voor jeugdigen moeten komen tot het vormen van een gemeenschappelijke regeling. Binnen onze zorgregio wordt onderzocht hoe we dat vorm gaan geven.

De Hervormingsagenda Jeugd geeft ook aan dat de Jeugdwet wordt herijkt. De lichte vormen van ondersteuning en opvoedondersteuning gaan uit de Jeugdwet verdwijnen. Binnen de gemeente

Brummen is, vooruitlopend op deze wetswijziging, gestart met de voorbereidingen om deze zorg op een andere manier in te richten. Ook het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) zijn van invloed op de manier waarop zorg voor onze inwoners wordt vormgegeven. Dit uit zich in de verdere verandering (transformatie) van de zorg, de versterking van de sociale basis en het inrichten van de lokale preventie infrastructuur. Gezien de demografische ontwikkelingen in onze gemeente, waaronder de vergrijzing en de toename van het aantal inwoners met dementie, is de omslag zeer belangrijk. Ook het feit dat er minder zorgpersoneel beschikbaar is om de toenemende vraag naar zorg te leveren, maakt dat er ingezet moet worden op deze ontwikkeling. Dit om de noodzakelijke zorg voor alle inwoners toegankelijk en betaalbaar te houden.

Participatiewet in balans

Op 1 januari 2025 treedt naar verwachting de wetgeving “Participatiewet in Balans” in werking. Deze wet heeft tot doel om evenwicht te brengen tussen de drie kernelementen van de Participatiewet: bestaanszekerheid, participatie en handhaving. Als uitgangspunt om tot dit evenwicht te komen wordt de mens centraal gezet en wordt uitgegaan van vertrouwen. Lokaal en regionaal in de subregio Apeldoorn werken we met andere gemeenten samen aan de voorbereiding van deze wetswijziging.

Uitdaging opvang nieuwe inwoners (statushouders)

We staan met elkaar in Nederland en in de gemeente Brummen voor de uitdaging om een toenemend aantal statushouders op te vangen. Mensen die op de vlucht zijn voor oorlog, geweld en onderdrukking. Mensen die na een vaak lange procedure in Nederland een verblijfsvergunning hebben gekregen. Gemeenten hebben de wettelijke maar ook morele verantwoordelijkheid om te zorgen voor ondersteuning, passende woonruimte en inburgering. Statushouders zijn immers ‘nieuwe Nederlanders’ en daarmee ook welkome nieuwe inwoners van onze gemeente.

Meer uitkeringsgerechtigden

Binnen de uitvoering WerkFit Brummen is in de periode 2019–2022 een substantiële daling in het aantal uitkeringsgerechtigden Participatiewet gerealiseerd. Vanaf 2023 is er sprake van een stijging in het aantal uitkeringsgerechtigden. De uitdaging om statushouders te huisvesten speelt hierbij ook een belangrijke rol. Statushouders zijn zeker in de eerste fase van het inburgeringstraject vaak aangewezen op een Participatiewet-uitkering. Er zijn zowel landelijke als regionale initiatieven om statushouders naar betaald werk toe te gaan leiden. Zowel lokaal als regionaal in samenwerking met het Werkcentrum Veluwe Stedendriehoek zetten we hierop in.

Meer inburgeringsplichtigen

Nieuwkomers in onze gemeente hebben door de Wet inburgering een verplichting om een inburgertraject van 3 jaar te volgen. Binnen 3 jaar moeten zij het inburgeringsexamen behalen. De gemeente Brummen heeft als wettelijke taak om dit inburgeringstraject direct te organiseren en om hier regie op te voeren. We verwachten dat het aantal trajecten voor inburgering de komende jaren groeit.

Minimaregelingen 2025

In oktober 2024 bespreekt de gemeenteraad de nota minimaregelingen 2025. In 2025 en de jaren daarna krijgt deze nota concrete uitwerking met een jaarlijks uitvoeringsplan. Doel hiervan is een beter bereik van de regelingen en betere communicatie hierover. Dit is immers in de begroting 2024 afgesproken. De uitvoering van de minimaregelingen vinden binnen bestaand budget minimele plaats.

Integraal armoedebelid

In oktober 2024 neemt de gemeenteraad een besluit over de nota integraal armoedebelid. De uitvoering van het integraal armoedebelid krijgt in 2025 en de jaren daarna vorm op basis van een jaarlijks uitvoeringsplan.

Doorbraakmethode

In 2024 is in onze gemeente begonnen met de invoering van de doorbraakmethode. Er is gestart met een testfase met 30 casussen. Stichting Welzijn Brummen en Woningstichting Veluwonen nemen actief deel aan dit implementatietraject.

Deze testfase wordt in 2024 geëvalueerd. Voor het vervolg wordt eind 2024 een businesscase ontwikkeld. In 2025 voeren we de doorbraakmethode als standaardwerkwijze binnen het Team voor Elkaar en WerkFit Brummen in. Voor deze implementatie in 2025 is het noodzakelijk om in de begroting 2025-2028 een doorbraakbudget van € 100.000 beschikbaar te hebben. Het inrichten van een doorbraakbudget vindt kostenneutraal binnen programma 3 in de begroting 2025-2028 plaats. Hiervoor halen wij de middelen, zoals bedoeld is bij de vorming van de bestemmingsreserve Hervormingsagenda, uit deze reserve.

Het werken volgens de doorbraakmethode leidt tot betere zorg en ondersteuning én maatwerk. Dit sluit aan bij de ondersteuningsvraag van de inwoner. Betere zorg en ondersteuning is het uitgangspunt. Een andere ontwikkeling is dat het gaat leiden tot lagere kosten. Dit weten we door ervaringen met de doorbraakmethode bij andere gemeenten. Het Instituut voor Publieke Waarden heeft recent onderzoek gedaan naar de financiële effecten van het werken volgens de doorbraakmethode binnen gemeenten. Op basis van het onderzoek van dit Instituut is bij het werken volgens de doorbraakmethode als standaardwijze vanaf 2025 een besparing van jaarlijks € 400.000 realistisch. Gezien de testfase in 2024 is in de huidige Meerjarenbegroting 2024-2027 rekening gehouden met een financiële besparing door uitvoering in de testfase van de doorbraakmethode.

Financiële ontwikkelingen focusgebied Sociaal Domein

Focusgebied sociaal domein		2025	2026	2027	2028
Scherper ramen minimabeleid	Scenario 1	100	100	100	100
Scherper ramen Wmo	Scenario 1	640	640	640	640
Kostprijsonderzoek Jeugd	Autonoom	PM	PM	PM	PM
Kostprijsonderzoek Wmo	Autonoom	-200	-200	-200	-200
Jeugdzorg meerkosten 4 gezinnen met complexe zorgvraag	Autonoom	-300	-100	-100	-100
Jeugdhulp en onderwijs	Autonoom	-40	-40	-40	-40
Onttrekking reserve Hervormingsagenda Jeugdzorg - Jeugdhulp	Reserve	40	40	40	40
Participatiewet - meer uitkeringsgerechtigden agv taakstelling statushouders	Autonoom	-893	-487	-487	-487
Participatiewet - IOAW / BZ / BBZ BUIG	Autonoom	153	153	153	153
Participatiewet - verhoging BUIG-budget	Autonoom	300	300	300	300
Onttrekking reserve kosten opvang ontheemden - P-wet	Reserve	441	35	35	35
Participatiewet - uitvoeringskosten Apeldoorn	Autonoom	-174	-261	-348	-435
Inburgering en woonbegeleiding	Autonoom	-172	-172		
Onttrekking reserve kosten opvang ontheemden - Inburgering	Reserve	172	172		
PlusOV begroting 2025	Autonoom	20	-48	-145	-252
GGD-NOG begroting 2025	Autonoom	-3	-18	-19	-46
Doorbraakbudget	Nieuw beleid	-100	-	-	-
Onttrekking reserve Hervormingsagenda Jeugdzorg - Doorbraakbudget	Reserve	100	-	-	-
Doorbraakmethode: besparingen als gevolg van invoering	Autonoom	400	400	400	400
Versterking uitvoering TvE (POK)	Autonoom	-	-	83	83
Incidentele uitbreiding TvE	Autonoom	PM			
Indexering en loonwaardering SW	Autonoom	50	50	50	50
Richtinggevend kader toegang sociaal domein	Autonoom	PM	PM	PM	PM
Subtotaal		534	564	462	241

Kostprijsonderzoek zorgproducten

Eind 2022 is er een regionaal kostprijsonderzoek naar de inkoop van de zorgproducten Jeugdzorg en Wmo gestart. In de begroting 2024-2027 is dit al aangekondigd. Een rapportage van een extern onderzoeksbureau laat zien dat de huidige tarieven die we betalen voor Wmo-zorgproducten niet in overeenstemming zijn met de kostprijzen van de zorgaanbieders. Maar ook dat ze niet overeenkomen met de Algemene maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijs Wmo en de vastgestelde Norm voor Opdrachtgeverschap. Om te gaan voldoen aan deze AmvB en Norm voor Opdrachtgeverschap, is aanpassing van de tarieven huishoudelijke hulp noodzakelijk. Het financieel effect aan meerkosten is € 200.000 in het jaar 2025 en verder.

Het externe onderzoek voor de andere Wmo-zorgproducten en de jeugdzorgproducten is nog gaande. Om die reden zijn de optionele meerkosten van de andere Wmo-zorgproducten en de meerkosten Jeugdzorgproducten als PM-post opgenomen in deze Perspectiefnota. We verwachten bij de Meerjarenbegroting 2025-2026 zicht te hebben op de uitkomsten van het externe onderzoek en de effecten.

Meerkosten 4 gezinnen met een complexe jeugdzorg problematiek

In 2023 is de gemeente Brummen geconfronteerd met een enorme stijging van de uitgaven op Jeugdzorg. Dit als gevolg van beschikkingen die zijn afgegeven aan 4 gezinnen. De problemen in deze gezinnen zijn zo groot dat langdurige inzet van jeugdzorg met verblijf noodzakelijk is gebleken. De extra uitgaven in de Jaarstukken 2023 bedroegen € 972.000. De verwachting is dat de kosten voor deze zorg ook in 2024 en 2025 noodzakelijk blijven. Om die reden is er in de Eerste Bestuursrapportage 2024 een mutatie opgenomen om deze kosten te dekken. Het gaat hier om een

bedrag van € 392.000. Na 2024 is de verwachting dat deze kosten aflopen. Voor 2025 houden we rekening met een bedrag van € 300.000. Voor 2026 is dat naar verwachting € 100.000.

Jeugdhulp en onderwijs

Om te komen tot inclusiever onderwijs worden jeugdhulp en onderwijs nauwer aan elkaar verbonden. Dit is één van de afspraken in de Hervormingsagenda Jeugd. In onze regio loopt binnen het samenwerkingsverband Zutphen een pilot in de vorm van het project preventief jongerenwerk op alle VO-scholen in Zutphen en Het Rhedens in Dieren. Besloten is de pilot door te zetten tot 2025. Na een evaluatie wordt in 2025 besloten over het vervolg en de ambitie om het vervolgens structureel in te richten. De totale kosten van dit project worden evenredig verdeeld tussen het onderwijs en de deelnemende gemeenten. Dit gebeurt naar de verhouding van het aantal afgegeven beschikkingen.

Het aandeel voor de gemeente Brummen bedraagt € 40.000 in 2025. Dit bedrag wordt gedekt vanuit de bestemmingsreserve Hervormingsagenda Jeugdzorg. Dit omdat inzetten op de verbinding jeugdhulp en onderwijs onderdeel is van de Hervormingsagenda Jeugdzorg.

Respectvol ontvangen statushouders/nieuwe inwoners

Wij staan met elkaar voor de opgave om ook in de komende periode een groep nieuwe inwoners in onze samenleving op te nemen. Ook gelet op de huidige tijdgeest is dit een opgave die we goed en zorgvuldig moeten invullen. Als overheid hebben we daarin een belangrijke rol, bijvoorbeeld als het gaat om inkomen, huisvesting en inburgering. Maar wij kunnen dit alleen goed regelen als we dit samen doen met inwoners, verenigingen en betrokken organisaties en professionals. De kracht van onze samenleving ligt immers in noaberschap en zorg voor elkaar. Reden dat we in samenspraak met deze partijen, het maatschappelijk middenveld en betrokken inwoners een plan van aanpak willen ontwikkelen. Dit om met elkaar ervoor te zorgen dat we deze groep nieuwe inwoners een goede start bieden in onze gemeente. In het belang van deze nieuwe inwoners, maar ook in het belang van onze eigen gemeenschap. In het najaar 2024 willen we een start maken met het opstellen van dit plan.

Meer uitkeringsgerechtigden Participatiewet

Binnen de uitvoering WerkFit Brummen is in de periode 2019-2022 een substantiële daling in het aantal uitkeringsgerechtigden Participatiewet gerealiseerd. Dit heeft in die periode een substantieel financieel voordeel opgeleverd voor de gemeente Brummen. Gelet op recente trends en ontwikkelingen houden we rekening met een stijging in het aantal uitkeringsgerechtigden. Dit betekent dat we het budget 'uitkeringen Participatiewet' voor de komende twee jaar verhogen. Voor het jaar 2025 gaan we uit van jaarlijkse meerkosten van € 1.087.000. Voor 2026 gaan we uit van meerkosten van € 887.000. De financiering vanuit het Rijk voor de uitvoering via een specifieke gebundelde uitkering (BUIG) levert naar verwachting hogere inkomsten voor onze gemeente op. We gaan uit van extra inkomsten van € 450.000 in 2025 en € 500.000 in 2026. We gaan voor de jaren 2027 en 2028 uit van minimaal een budgetneutrale uitvoering (Rijksinkomsten BUIG dekken minimaal de uitvoeringskosten uitkeringen Participatiewet). Het verschil tussen de Rijksbijdrage uitkeringen Participatiewet (BUIG) en de uitgaven uitkeringen Participatiewet dekken we in de komende jaren (2025 en 2026) vanuit de bestemmingsreserve huisvesting bijzondere doelgroepen. Dit is verantwoord omdat we met deze gelden verantwoord zorgdragen voor een goede opvang van de bijzondere doelgroep statushouders. Deze reserve vullen we dan in 2027 en 2028 weer aan met de extra inkomsten vanuit het BUIG-budget, dat we dan ontvangen voor deze doelgroep.

Minder beroep op de andere inkomensvoorzieningen

Naast de uitvoering van de Participatiewet zijn we ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers (IOAW), de Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (IOAZ) en het Bijstandsbesluit zelfstandigen (BBZ BUIG). Er is minder budget voor deze drie regelingen nodig dan eerder was voorzien (€ 152.500). Dit vanwege een minder beroep van inwoners op deze regelingen. Deze ontwikkeling heeft een positief effect voor onze ambitie om in 2027 en 2028 de uitvoering werk & inkomen binnen de gebundelde uitkering (BUIG) te realiseren.

Meer uitvoeringskosten dienstverleningsovereenkomst Apeldoorn en WerkFit Brummen

De uitvoeringskosten voor de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Apeldoorn gaan door een hoger aantal uitkeringsgerechtigden stijgen. Dit omdat met Apeldoorn is afgesproken dat een stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden betekent dat er meer betaald gaat worden voor de uitvoering door Apeldoorn. Daarom is het noodzakelijk om het budget voor deze uitvoeringskosten te verhogen met € 87.000 in 2025 en € 130.500 in 2026. Voor de jaren 2027 en 2028 gaan we gezien alle onzekerheden uit van extra kosten van € 100.000. Hierbij houden we rekening met uitstroom uit de uitkering, waardoor deze Apeldoornse uitvoeringskosten lager gaan zijn dan in 2026.

Meer uitkeringsgerechtigden betekent ook meer begeleiding van inwoners die via re-integratie en ondersteuning naar werk en participatie begeleid moeten gaan worden. Gezien de toename van het aantal uitkeringsgerechtigden is tijdelijke formatie-uitbreiding voor twee jaar met 1 formatieplaats klantmanagement WerkFit Brummen nodig. Zo kunnen we adequaat deze wettelijke taak uitvoeren. De kosten bedragen voor de komende twee jaar € 86.000 per jaar.

Gezien de toename van het aantal nieuwkomers en inburgeringsplichtigen trekken we specifiek iemand aan met kennis en ervaring op gebied van re-integratie en toeleiding naar werk voor deze specifieke bijzondere doelgroep. De meerkosten voor de komende twee jaar worden ten laste gebracht van de bestemmingsreserve huisvesting bijzondere doelgroepen. Met deze inzet dragen we immers bij aan het adequaat uitvoeren van onze wettelijke taken richting statushouders en inburgeringsplichtigen.

Meer inburgeringsplichtigen

De opgave om statushouders en andere inburgeraars een goede start in onze gemeente te geven vraagt ook een inspanning als het gaat om inburgering. Niet alleen omdat we hier een wettelijke taak hebben om voor nieuwkomers een goed inburgeringstraject in te richten. En hier regie op te voeren. Ook omdat we hier zeker gebruik willen maken van de kracht in onze samenleving om deze opgave goed te volbrengen.

De caseload voor de huidige medewerkers is maximaal. Gezien de trend die wijst op een toename van het aantal inburgeringsplichtigen, is een tijdelijke uitbreiding van de formatie inburgering noodzakelijk voor het opstellen van een Persoonlijk Inburgering Plan (PIP) en regievoering op inburgering. We gaan hierbij uit van een tijdelijke extra formatie (2 fte) voor de uitvoering van deze wettelijke taak. In 2024 is met een tijdelijk incidenteel budget vanuit het Rijk voor de uitvoering van inburgering tijdelijk extra formatie aangetrokken. Deze extra financiering vanuit het Rijk stopt helaas. Ter dekking van de tijdelijke kosten wordt een bedrag van jaarlijks € 172.000 onttrokken uit de bestemmingsreserve huisvesting bijzondere doelgroepen.

Meer zorg en ondersteuningsvragen bij Team voor Elkaar

Op 29 maart 2024 is het “Richtinggevend kader voor toegang sociaal domein” vastgesteld door de VNG. Dit kader brengt in beeld wat gemeenten kunnen doen om de toegang tot hulp en ondersteuning voor inwoners te verbeteren. Dit vanuit onder andere de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, de Wmo en de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening.

Naast deze verbeterslag zien we het aantal meldingen met een zorg- en ondersteuningsvragen structureel toenemen. Binnen de uitvoering Jeugdzorg dienen zich steeds meer complexe jeugdzorgcasussen aan. Met de huidige formatie aan consultants kan Team voor Elkaar niet meer altijd voldoen aan de wettelijke verplichting om binnen 8 weken na een aanvraag een beschikking af te geven.

Daarnaast wordt er de komende periode binnen de regionale samenwerking gewerkt aan de vorming en de inrichting van de gemeenschappelijke regeling voor de uitvoering van de inkoop Jeugdzorg. Deze gemeenschappelijke regeling heeft effect voor de uitvoeringstaken Team voor Elkaar. Ook de wijziging van de Jeugdwet heeft impact. Hierdoor gaat lichte hulpverlening en opvoed- en opgroei-ondersteuning uit de Jeugdwet verdwijnen.

Al deze ontwikkelingen maken dat we ons gaan heroriënteren op de samenstelling van Team voor Elkaar. Uit dit onderzoek kan een (tijdelijke) ophoging van de formatie aan de orde zijn. Bij het opstellen van de Perspectiefnota is het nog niet mogelijk geweest om de effecten hiervan voor onze gemeente en de uitvoering van het sociaal domein te bepalen. In de Programmabegroting 2025-2028 is dit mogelijk wel inzichtelijk. Daarbij zijn we wel afhankelijk van nadere acties en de planning vanuit de VNG. Daarom wordt nu uitgegaan van PM-post.

GGD-NOG

De kosten van de regionale Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD NOG) stijgen de komende jaren meer dan was begroot in de Programmabegroting 2024-2027. Het betreft autonome ontwikkelingen, ontstaan door indexaties, stijging van loonkosten en toenemende vraag bij de GGD NOG. De stijging van de kosten bedraagt € 3.000 (2025), € 18.000 (2026), € 19.000 (2027) en € 46.000 (2028).

Plus-OV

Ook de kosten van Plus-OV stijgen de komende jaren meer dan begroot in de Programmabegroting 2024-2027. De stijging van de lasten wordt veroorzaakt door het loon- en inflatiecijfer van 5,5%. Ook stijgt het aantal ritten. Voor deze stijging is afgesproken dat die maximaal 3,5% mag zijn. Daarvoor wordt de verordening aangepast. Het effect voor het jaar 2025 is een voordelig bedrag van € 20.000 positief, maar loopt op tot een nadelig bedrag van € 252.000 in 2028.

Basistaken Vitale Samenleving

Portefeuillehouders

Y. Cegerek

G.I. Timmer

Uitgangspunten coalitieakkoord

We hebben in onze gemeente een sterke samenleving waarin mensen elkaar kennen en bereid zijn om de handen uit de mouwen te steken. Je treft elkaar om, onder andere in verenigingsverband, te genieten van hobby's, kunst en cultuur en om te sporten. Samenwerken, leidinggeven, klussen klaren en meningsverschillen oplossen komen bij uitstek naar voren in het verenigingsleven, waarbij het bijdraagt aan vorming en een sterke samenleving. Graag willen wij de verbinding zien met bijvoorbeeld jeugdwerk of andere maatschappelijke functies. Door middel van multifunctioneel gebruik worden de accommodaties waardevoller voor iedereen.

Iedereen weet: bewegen is gezond, zowel fysiek als mentaal. Het is onderdeel van een gezonde leefstijl, waardoor de kans om gezond oud te worden toeneemt. Het is een sociaal moment om vrienden en (on)bekenden te treffen. Wij willen daarin niet de bibliotheken vergeten, want die horen bij de basale voorzieningen die wij willen behouden in onze gemeente.

Om bewegen en ontmoeting mogelijk te maken vinden we het belangrijk dat verschillende sportvoorzieningen in de gemeente beschikbaar zijn en de openbare ruimte uitnodigt om te bewegen. We willen dat de gemeentelijke sportaccommodaties laagdrempelig zijn zodat inwoners zo min mogelijk worden gehinderd door financiële, fysieke of sociale drempels om mee te doen. We onderscheiden gemeentelijke en niet-gemeentelijke accommodaties. Sportscholen, tennisbanen en de golfbaan zijn voorbeelden van fantastische voorzieningen waar we als gemeente geen eigenaar van zijn en geen financiële relatie mee hebben. Daarnaast hebben we sportaccommodaties in eigendom waar onder andere de verschillende sporters gebruik van maken.

Ons sportbeleid richt zich op de individuele sporter en op de sportaccommodaties die we in eigendom hebben. Cultuur is een andere belangrijke pijler. Generaties lang wordt cultuur gevormd en verrijkt met nieuwe accenten, invloeden en impulsen. Cultuur maakt hoe we samenleven in onze gemeente.

Trends en ontwikkelingen

We werken aan de uitvoering van het lokale plan van aanpak voor het Gezond en Actief Leven Akkoord. Het uitvoeringsprogramma van de Sportvisie en de Cultuurvisie zijn hieraan gekoppeld. We zetten in op inclusie, bewegen, ontmoeten, gezond leven, sport en cultuur om gezond en veilig opgroeien en oud worden mogelijk te maken. Dit betekent een versterking van de sociale basis. Dit met een vitale samenleving als doel. De visie op de sociale basis, die in 2024 wordt opgesteld, draagt hier in belangrijke mate aan bij.

Inclusie

In 2024 wordt gewerkt aan beleid om de inclusieve samenleving te bevorderen. Dit zal leiden tot een uitvoeringsagenda.

Duurzaamheid schoolgebouwen

Vanuit het Integraal Huisvesting Plan wordt in 2025 een routekaart duurzame schoolgebouwen opgesteld. Hieruit moet blijken welke maatregelen er nodig zijn om voor 2050 te voldoen aan de duurzaamheidseisen voor scholen. Vooralsnog zijn de kosten hiervan niet bekend.

Financiële ontwikkelingen basistaken sociale leefomgeving

Basistaken vitale samenleving		2025	2026	2027	2028
Uitvoeringskosten leerplicht	Autonoom	-40	-40	-40	-40
Onafhankelijke cliëntondersteuning	Autonoom	-17	-17	-17	-17
Gymvervoer	Autonoom	28	28	28	28
Geheugensteunpunt (GHS)	Nieuw beleid	-20	-20	-20	-20
Cultuurvisie	Nieuw beleid	-76	-76	-76	-76
Integraal huisvestingplan onderwijs	Nieuw beleid	-	-	-	-
Subtotaal		-125	-125	-125	-125

Uitvoeringskosten leerplicht

De kosten voor de uitvoering van de leerplichttaken door de gemeente Apeldoorn stijgen met ingang van 2025 met € 40.000. Dit in verband met de stijging van loon- en uitvoeringskosten binnen de gemeente Apeldoorn, die deze taak voor Brummen uitvoert. Met de gemeenten Voorst en Epe wordt onderzocht of Leerplicht in samenhang met de RMC-functie anders ingericht en uitgevoerd kan gaan worden.

Onafhankelijke Cliëntondersteuning

Als gemeente zijn wij via de Wmo verplicht om iedere inwoner een onafhankelijke cliëntondersteuner aan te bieden. De bekendheid van de onafhankelijke cliëntondersteuner bij inwoners neemt toe. Dit mede door ingezette acties naar aanleiding van het cliëntervaringsonderzoek Wmo waardoor steeds meer mensen de weg naar de cliëntondersteuner weten te vinden. Dit betekent dat de uitgaven op dit budget structureel stijgen met € 17.000.

Gymvervoer

In de begroting 2024-2027 is uitgegaan van een structurele verhoging voor gymvervoer ter hoogte van € 35.000 per jaar. Dit bedrag kan met € 28.000 verlaagd worden omdat de kosten lager uitvallen. Dit betekent een structurele verlaging van het budget.

Het Geheugensteunpunt (GHS)

Investeren in het Geheugensteunpunt (een algemene voorziening) is noodzakelijk om het tempo van de vergrijzing en de hiermee gepaard gaande stijging van het aantal inwoners met dementie te kunnen opvangen. Naarmate de doelgroep groeit zal het Geheugensteunpunt voor de groepen binnen het steunpunt het aanbod moeten uitbreiden om aan inwoners passende dienstverlening te kunnen blijven bieden. Zonder een passend aanbod vanuit het Geheugensteunpunt zullen inwoners zich melden bij het Team voor Elkaar en een Wmo maatwerkvoorziening gaan aanvragen. De kosten zijn dan veel hoger dan nu voor het Geheugensteunpunt wordt aangegeven. Er is een extra structureel budget van € 20.000 noodzakelijk.

Cultuur

Eerder heeft de raad besloten tot het opstellen van een Cultuurvisie. Om de Cultuurvisie met een uitvoeringsplan te kunnen uitvoeren zijn een aantal kosten noodzakelijk. Zo is voor de uitvoering van het uitvoeringsplan 0,4 fte personele capaciteit (€ 32.800) noodzakelijk. Op dit moment heeft de gemeente Brummen geen beleids capaciteit cultuur. Om de ambities van de Cultuurvisie in het uitvoeringsplan te kunnen gaan realiseren is uitbreiding van de combinatiefunctie Cultuur nodig. Daarvoor is € 40.000 per jaar structureel nodig. Daarnaast zijn de salariskosten van de combinatiefunctionaris Cultuur nooit geïndexeerd, met als resultaat dat het aantal beoogde uren uitvoering in de praktijk niet gerealiseerd kan worden. Om het aantal uren toch te kunnen realiseren is een aanvullend budget nodig. Dit loopt van € 3.200 in 2025 tot € 8.500 in 2028. Daarmee bedragen de totale kosten € 76.000.

De raad besluit met amendement A1 "Uitvoering Cultuurvisie" om ten behoeve van de uitwerking van de Cultuurvisie "Cultuur verbindt ons allemaal", het bedrag van € 79.000 uit de post Coronareserve te halen en te oormerken. Dit bedrag te koppelen aan projecten ten behoeve van Kunst en Cultuur, uitgewerkt in een vierjarig uitvoeringsplan en evenredig te verdelen over vier jaren.

Programma 4 Financiën

Introductie

Dit programma gaat over de volgende basistaak:

- Bedrijfsvoering en financiën

Financiële ontwikkelingen

Programma 4 Bedrijfsvoering en Financiën	2025	2026	2027	2028
Scenario 1: Scherper ramen	46	46	46	46
Autonome ontwikkelingen	-57	-102	-83	-79
Nieuw beleid	-416	-206	-194	-184
Reserves	-	-	-	-
Totaal programma 4	-427	-262	-231	-217

Algemene dekkingsmiddelen / concernposten	2025	2026	2027	2028
Scenario 1: Scherper ramen	1.063	1.089	1.131	425
Autonome ontwikkelingen	322	789	1.504	1.313
Nieuw beleid	-	-	-	-
Reserves	-	-	-	-
Totaal AD / Concern	1.385	1.878	2.635	1.738

Basistaken Bedrijfsvoering en financiën

Portefeuillehouders

G.J.M. van Rumund

S. van de Graaf

Uitgangspunten coalitieakkoord

In heel Nederland staan de gemeentelijke financiën onder druk. Wereldwijde ontwikkelingen zoals grondstoffentekorten en de sterk aanwakkerende inflatie maken dat het prijspeil stijgt en de koopkracht afneemt. Op dit moment is naast een tekort aan grondstoffen ook sprake van een tekort aan personeel. De gemeentelijke organisatie heeft hiermee ook te maken en de komende jaren blijft het zaak om weloverwogen keuzes te maken tussen ambities, inkomsten en uitgaven.

De raad heeft de afgelopen jaren de gemeentelijke financiële positie versterkt door bij diverse budgetten de basis op orde te brengen, onrealistische taakstellingen te schrappen, de inkomsten te verhogen en een herstelplan in te richten voor het weerstandsvermogen. Dit met succes, het weerstandsvermogen is op peil. Vanaf 2026 krijgen we te maken met 'ravijnjaren' als gevolg van kortingen op het gemeentefonds, die slechts in beperkte mate worden gedicht. Dat betekent dat niet alle wensen meteen uitgevoerd kunnen worden, dat niet alles tegelijkertijd kan en dat we als gemeentelijke overheid jaarlijks moeten blijven afwegen wat voor onze gemeente de meeste prioriteit heeft.

Trends en ontwikkelingen

I-visie

De I-visie schetst de richting voor de ontwikkeling van de informatievoorziening van de gemeente Brummen in de komende jaren. Hierin wordt het belang erkend van proactieve investeringen om de continuïteit en efficiëntie van onze informatievoorziening te waarborgen. Een tijdelijke uitbreiding van het personeelsbestand met 3 fte is bijvoorbeeld noodzakelijk. We willen een stevig fundament leggen voor een slagvaardige, innovatieve en toekomstbestendige gemeente.

De adviseur dienstverlening gaat vooral aan de slag met de procesorganisatie rondom de WOO (Wet Open Overheid). Een projectleider aanbestedingen en IT-migraties is de komende jaren ook tijdelijk nodig. Steeds meer van onze applicaties migreren namelijk naar de cloud en er moeten veel applicaties opnieuw worden aanbesteed. Om geleidelijk te groeien naar een data-gedreven organisatie moeten we de huidige capaciteit vergroten voor het maken van dashboards, het definiëren van datasets en het begeleiden van projecten. Daarom hebben we tijdelijk een extra fte als data-analist nodig.

Flexibiliteit en wendbaarheid zijn cruciaal om in te spelen op onverwachte ontwikkelingen. Dit geldt niet alleen voor de gemeentelijke bedrijfsvoering en dienstverlening, maar ook voor het naleven van wettelijke verplichtingen.

Beveiligingsbeleid/Bio/Nis2

Afgelopen jaren komen er steeds meer beveiligingsincidenten naar voren. Onder andere de hack bij gemeenten Lochem, Asten en Hof van Twente. Bij laatstgenoemde waren de gevolgen groot, meerdere dagen géén dienstverlening, 40 terabyte gestolen data en een kostenpost van ongeveer € 4,5 miljoen.

Om de cyberbeveiliging en weerbaarheid groter te maken heeft de Europese Unie een nieuwe richtlijn vastgesteld: de NIS2 (Network and Information Security directive). De gemeente Brummen

krijgt daarmee te maken met een verzwaarde zorgplicht, toezicht en een meldplicht. NIS2 betekent een wettelijke verplichting voor gemeenten om passende en evenredige maatregelen te nemen om cyberbeveiligingsrisico's te beheersen. Een gevolg van de NIS2 is dat de gemeente cyberincidenten met 'aanzienlijke gevolgen' moet melden aan de toezichthouder (RDI) en aan het eigen Computer Security Incident Respons Team (CSIRT). Naar verwachting wordt dat de IBD, de informatiebeveiligingsdienst van de VNG.

Gemeenten hebben nu al een zorgplicht (BIO), een meldplicht (IBD) en toezicht (Eenduidige Normatiek Single Information Audit, ENSIA). Het wordt cruciaal om de cyclus van plannen, uitvoeren, controleren en bijstellen rondom de BIO te verbeteren. Dit kan alleen als er incidentele investeringen worden gedaan op het gebied van informatiebeveiliging. Denk aan acties op het gebied van ketenverantwoordelijkheid, -beveiliging en leveranciersmanagement. Zonder deze investeringen voldoen wij niet aan wetgeving en onze eigen risicoafweging. Realistisch gezien is informatiebeveiliging een toenemende kostenpost door technologische ontwikkelingen en wet- en regelgeving. Het biedt geen ruimte om af te schalen.

Transitie naar het nieuwe werken

De overgang naar het nieuwe werken is een proces dat verschillende aspecten omvat, waaronder de integratie van nieuwe apparatuur zoals laptops en docking stations. Deze nieuwe apparatuur is essentieel om te voldoen aan de veranderende eisen van een moderne werkplek. De huidige werkplek, die al geruime tijd in gebruik is, raakt verouderd en voldoet niet langer aan de behoeften en verwachtingen van medewerkers in het huidige tijdperk van digitalisering en mobiliteit.

Het upgraden van de werkomgeving naar een meer eigentijdse infrastructuur is een noodzakelijke stap om de productiviteit te verhogen, de samenwerking te verbeteren en de flexibiliteit van werknemers te vergroten. Hoewel een deel van de kosten voor deze overgang kan worden gedekt door het bestaande budget voor vervanging van verouderde apparatuur, is het belangrijk om te erkennen dat er extra investeringen nodig zullen zijn om aan alle vereisten te voldoen.

Het zorgen voor een soepele overgang naar het nieuwe werken vereist gespecialiseerde kennis en ervaring. Daarom is het van belang om externe kennis in te schakelen om deze transitie succesvol te maken. Het inschakelen van professionals die bekend zijn met de nieuwste technologische ontwikkelingen en best practices op het gebied van moderne werkmethoden kan helpen om obstakels te overwinnen en een effectieve invoering te garanderen.

Financiële ontwikkelingen basistaken Bedrijfsvoering en financiën

Basistaken Bedrijfsvoering en Financiën		2025	2026	2027	2028
Proceskosten WOZ	Scenario 1	46	46	46	46
Tribuut (gevolgen begroting 2025)	Autonoom	-102	-182	-188	-209
Toerekening kosten Tribuut afval- en rioolheffing	Autonoom	20	30	30	30
Grotere areaaluitbreiding OZB	Autonoom	25	50	75	100
Cloudgang applicaties	Autonoom	PM	PM	PM	PM
I-visie - structureel	Nieuw beleid	-	-	-	-
I-visie - incidenteel	Nieuw beleid	-256	-206	-184	-184
Nieuwe werkplekken (sharepoint) - structureel	Nieuw beleid	-	-	-	-
Nieuwe werkplekken (sharepoint) - incidenteel	Nieuw beleid	-125			
Beveiligingsbeleid (BIO/NIS2)	Nieuw beleid	-35		-10	
Onderzoek huisvesting WerkFit, buitendienst	Nieuw beleid	PM	PM	PM	PM
Subtotaal		-427	-262	-231	-217

Algemene dekkingsmiddelen / concernposten		2025	2026	2027	2028
Scherper ramen kapitaallasten	Scenario 1	425	425	425	425
Scherper ramen personeelslasten	Scenario 1	638	664	706	-
AU - December- en Septemercirculaire	Autonoom	471	399	1.030	1.030
AU - Afschaffing opschalingskorting	Autonoom	-500	500	500	500
AU - vervallen korting Jeugd	Autonoom	500			
Energiekosten gemeentelijk vastgoed	Autonoom	-217	-217	-217	-217
Rente	Autonoom	68	107	191	-
Subtotaal		1.385	1.878	2.635	1.738

Tribuut begroting 2025 en dekking daarvan

De bijdrage aan Tribuut neemt toe door een aantal oorzaken. Vanwege een toename in het aantal bezwaarschriften heeft Tribuut formatie-uitbreiding nodig. Daarnaast moet Tribuut verhuizen omdat de gemeente Epe de huur heeft opgezegd. Tot slot zijn er een aantal algemene ontwikkelingen (investeringen ICT, inflatie, hogere CAO-lonen) die maken dat de kosten stijgen.

De hogere kosten worden deels opgevangen door hogere toe te rekenen kosten aan de afvalstoffenheffing (€ 10.000), de rioolheffing (€ 20.000), een potentiële besparing op de lasten van Tribuut vanwege minder bezwaren (€ 40.000) en extra autonome inkomsten uit de OZB vanwege de bouw van meer woningen dan geraamd (€ 25.000 in 2025, oplopend naar € 100.000 in 2028).

Cloudgang applicaties, I-visie, Nieuwe werkplekken en Beveiligingsbeleid

Steeds meer leveranciers migreren hun applicaties naar de cloud. Dit betekent dat er extra capaciteit ingezet moet worden om dit soepel te laten verlopen. Ook moeten er veel applicaties opnieuw worden aanbesteed. Omdat het per applicatie sterk verschilt wat de kosten (kunnen) zijn, is op dit moment nog niet in te schatten wat dit financieel zal betekenen.

De structurele kosten die voortvloeien uit de I-visie zullen zoveel mogelijk binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Incidenteel is er budget opgenomen om tijdelijke capaciteit aan te trekken.

De overgang naar het nieuwe werken betekent dat we nieuwe apparatuur, zoals laptops en docking stations, gaan gebruiken. Dit helpt ons om efficiënter te werken. We moeten ook investeren in kennis van experts om deze verandering soepel te laten verlopen. Daarvoor is dit incidentele budget bedoeld.

Onderzoek huisvesting WerkFit Brummen en buitendienst

Het onderzoek naar de huisvesting van WerkFit Brummen en de buitendienst loopt nog. Daarom is dit als PM-post opgenomen.

Gemeentefonds

Als gevolg van de september- en decemercirculaire is er een hogere raming dan in de meicirculaire. Onlangs is besloten om de opschalingskorting te schrappen, maar dit besluit is gepaard gegaan met een vervroegde invoering van de nieuwe normeringssystematiek. Voorheen was de omvang van het gemeentefonds gekoppeld aan de uitgaven van de Rijksoverheid. Met ingang van 2024 wordt dit gebaseerd op een gemiddelde groei van het BBP (Binnenlands bruto product). De inkomsten worden hiermee stabiel, maar wel een stuk lager dan voorheen. Het effect hiervan wordt in 2024 volledig gecompenseerd, in 2025 voor de helft. Daarnaast is besloten om de geplande korting op jeugdzorg te schrappen.

Energielasten gemeentelijk vastgoed

Bij het opstellen van de begroting 2024 zijn de energielasten van gemeentelijk vastgoed per abuis niet volledig opgenomen. Dit wordt hiermee gecorrigeerd.

Rente

Bij het opstellen van de begroting 2024 was de verwachting dat de rente de komende jaren fors ging stijgen. Inmiddels is het rentebeeld bijgesteld en dit leidt tot lagere verwachte rentelasten.

Risico's

Deze Perspectiefnota is opgesteld op basis van de laatste inzichten die bekend zijn binnen de organisatie. Desondanks kan het zijn dat ontwikkelingen anders verlopen dan wordt ingeschat, dat de verwachte nieuwe regering met extra kortingen op het gemeentefonds dan wel met nieuwe beleidsmaatregelen komt, en dat de wet- en regelgeving verandert. Bovendien zal een eventuele economische crisis de nodige gevolgen hebben. Eventuele aanvullende of nieuwe risico's zullen worden uitgewerkt in de Programmabegroting 2025-2028 in de Paragraaf Weerstandsvermogen, maar wij willen nu reeds op de volgende risico's/ontwikkelingen wijzen:

Gevolgen scherpere ramen

Met de keuze voor scenario 1 ramen wij scherper op de uitgaven, de personeelslasten en de kapitaallasten. Indien de arbeidsmarkt aantrekt en vacatures sneller kunnen worden ingevuld betekent dit dat er minder voordeel zal zijn op personeelslasten dan geraamd. Bovendien kunnen nieuw beleid en investeringen sneller dan verwacht worden gerealiseerd. Dat betekent dat er mogelijk tekorten kunnen ontstaan, omdat ingeboekte voordelen als gevolg van scherper ramen wegvallen. Er is een behoedzaamheidsreserve om potentiële tegenvallers eventueel incidenteel op te vangen. Vervolgens kan gekeken worden naar de consequenties voor de langere termijn.

Aanvullende middelen zoeken

Een aantal beleidsinitiatieven heeft nog verdere uitwerking of onderzoek. Dit kan betekenen dat er op een later moment alsnog naar aanvullende dekking gezocht moet worden.

Open einde regelingen

Veel regelingen in het sociaal domein zijn open einde regelingen, hetgeen betekent dat de gemeente niet eenzijdig kan beslissen om minder uit te gaan geven. Als de prijs of het volume van de toegekende regelingen toeneemt, kan dit betekenen dat er alsnog keuzes gemaakt moeten worden om deze kosten te dekken.

Uitkomsten formatie

Bij het opstellen van de Perspectiefnota liepen de onderhandelingen over een nieuw kabinet nog. De uitkomsten van de formatie kunnen consequenties hebben voor het takenpakket, de inkomsten en de uitgaven van de gemeente.

Meicirculaire

De Voorjaarsnota van het Rijk bevatte een aantal ontwikkelingen ten aanzien van de gemeentefinanciën. Deze ontwikkelingen worden uitgewerkt in de Meicirculaire 2024. De consequenties voor de gemeente Brummen kunnen pas na publicatie worden berekend.

Kostprijsonderzoeken

Op dit moment lopen kostprijsonderzoeken naar Wmo en Jeugdzorg. De uitkomsten hiervan hebben consequenties voor de tarieven van zorgaanbieders. Naar verwachting betekent dit een hoger tarief dan waar nu rekening mee is gehouden.

Sport

Op dit moment worden de beheersvorm sportaccommodaties & werkgeverschap van de sportcombinatiefunctionarissen in samenhang met de te ontwikkelen tarievennota onderzocht. Optionele financiële effecten zijn nu nog niet bekend. Dit onderwerp komt terug en zal verder worden uitgewerkt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de Programmabegroting.

Financiële uitgangspunten en grondslagen

In dit hoofdstuk zijn de financiële uitgangspunten en grondslagen opgenomen die zullen worden gehanteerd bij het opstellen van de Programmabegroting 2025-2028.

Lasten

Uitgangspunten	
Prijsstijging 2025-2028 (inflatie)	Uitbestedings- en subsidiebudgetten worden, waar dat aan de orde is, meerjarig geïndexeerd met een percentage dat gebaseerd is op het consumentenprijsindexcijfer (cpi) zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan (CEP) 2024. De percentages zijn: 2025: 2,8% 2026: 2,4% 2027: 2,3% 2028: 2,3%
Gemeenschappelijke regelingen (GR)	De bijdragen in 2025 en verder zijn gebaseerd op (concept)begrotingen 2025 van de GR of de meest recente gegevens over de ontwikkeling van de bijdrage aan de GR.
Loonkosten (inclusief sociale lasten)	Uitgangspunt voor de indexering van loonkosten is de Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers zoals opgenomen in het CEP 2024. Op basis van het CEP 2024 worden de volgende indexeringen voor salarissen opgenomen ten opzichte van de loonkosten 2024: 2025: 4,4% 2026: 3,4% 2027: 4,3% 2028: 3,9%
Kapitaallasten	Op basis van de staat van activa, het meerjarige investeringsplan in de Programmabegroting 2025-2028 en de investeringsruimte 2025-2028.
Rentelasten	Op basis van de leningenportefeuille tot en met 2023 en de ontwikkeling financieringsbehoefte 2024-2027. Hierbij is rekening gehouden met een gemiddelde rente van 2,5% voor langlopende leningen.
Rente over activa	De totale rentelast wordt via een gemiddeld percentage omgeslagen over de boekwaarde van de activa.
Eigen financieringsmiddelen	Hierover wordt geen rente berekend.

Baten

Uitgangspunten	
Onroerende zaakbelastingen	Op de opbrengst van de OZB wordt een jaarlijkse inflatiecorrectie toegepast die is gebaseerd op het CEP 2024 (zie Prijsstijging (2025-2028)).
Toeristenbelasting	Het tarief wordt jaarlijks geïndexeerd met de inflatiecorrectie op basis van het CEP 2024 (zie Prijsstijging (2025-2028)).
Rioolrechten	100% kostendekkend.
Afvalstoffenheffing	100% kostendekkend.
Grafrechten	Het tarief wordt jaarlijks geïndexeerd met de inflatiecorrectie op basis van het CEP 2024 (zie Prijsstijging (2025-2028)).
Leges	Het tarief wordt jaarlijks geïndexeerd met de inflatiecorrectie op basis van het CEP 2024 (zie Prijsstijging (2025-2028)) en maximaal 100% kostendekkend.
Rente verstrekte leningen	Op basis van de bestaande leningenportefeuille.
Huur en overige vergoedingen	Het tarief wordt jaarlijks geïndexeerd met de inflatiecorrectie op basis van het CEP 2024 (zie Prijsstijging (2025-2028)).

Gemeente Brummen

Engelenburgerlaan 31 | 6971 BV Brummen | 0575-568 233 | gemeente@brummen.nl